

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُ مِنْ مَدِينٍ

موتلك قرآن در نصیحت دپاره اسان كریده ترك شته چه نصیحت دكته

میری قسمت سے الہی پاش یہ رنگ قبول

پھول کچیں نیچے سے انکے دامن کیلئے

دارالتصنیف والتالیف

محمد اسحاق خان صاحب

مقدمہ

تفسیر جدیدی

مصنف

مولانا حبیب الرحمن بن مولانا محمود الحسن صاحب

فاضل دیوبند مولوی فاضل منشی فاضل

میاں بیکو لیت دارالتصنیف و رستم

ضلع مردان سندھ

بکتابت عامی بعد الزور در قریشی بجوڑی شہر پشاور

منظور عام برقی پریس پشاور

کشی چھاپ شہ

مولوی فاضل احمد منشی محمدی احمدی
محمد اسحاق خان صاحب

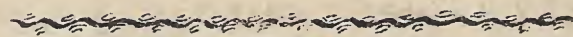
بیشکشی

به خدمت درویش اقدس حضرت محمد
رسول الله صلى الله عليه وآله واصحابه
وازواجه وسلم فدا کا الی واهی کیں کوم
کہ قبول شی نوخا به نیک بختی وی

حَبِيبُ الرَّحْمٰنِ

فهرست مضامین

- (۱) به پیمتوژ به کتب د قران شریفه د تفسیر ضرورت
- (۲) د قران شریف د تفسیر اصول
- (۳) الله تعالی او پیغمبران علیهم السلام
- (۴) د پیغمبران نوکارونه
- (۵) ملائکه
- (۶) جنات او شیطان
- (۷) جنت او دوزخ
- (۸) وحی او الهام
- (۹) قران کریم خرنای جمع کره شه
- (۱۰) د حضرت رسول خدا صلی الله علیه و سلم مختصر حالات
- (۱۱) د قران شریف د مضامینو مختصر بیان
- (۱۲) د قران شریف علمونه

کتب خاله

لوئی

کتابخانه - تفسیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى نَبِيِّهِ
إِلَى يَوْمِ الْحِسَابِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذِينَ قَطَعُوا
عَرَقَ الشَّكِّ وَالْإِثْمِ ابْنِ أَبِي

۱) په پښتو ژبه کښې قرآن شریف

د تفسیر ضرورت

د پښتنو په ملک کښې په لکو نو مسلمانان اسیکی. پدې
ملک کښې د پریښکان، دینداره خلق، مسلمانان نو ابان د لویو
ملاقو جا کیر داران او بادشاهان موجود دی. خود لته دے
خبر دے ته د چا خیال ندے راغے چه کښې د دوی په دے
جا بیدار د نو او دولتو نو کښې د دے د قهر هم پکار دے
چه په هغه د دین اسلام تبلیغ او اشاعت او خاص کر د
قرآن شریف تفسیر او ترجمه اوشی.

خدا یقین نه دے چه د دوی به دا خواهش نه وی
او یا به پدې ضرورت او فرضیت نه پوهیگی شاید د دوی
وجه دا وی چه پښتنو عالمانو د نورو ملکونو د عالمیانو په
شان د دے اسلامی تبلیغ په باره کښې هیچه کوشش نه وی
کړی. او دوی په خپل علمی، زبانی او قلمی تبلیغ کښې د

داسے خوک والے نہ کھو پیدا کرے چہ پہ دے باندے مالداران
مال خرس کری۔

یا چونکہ جمونہ پینستانہ دعلم پہ میدان کنس روستودی
نوداسے عالمان لاندی پیدا اشوی چہ داکاراکرے شی۔ اوچی
کوم عالمان دی نوہغوی تہ پہ پینتوڑ بہ کنس تفسیر کول یا اسلا
کتاب جو رول عاریت کاریری۔

خیر ہر خہ وجوہات چہ دی خولدینہ انکار نشی کیدے
چہ جمونہ دپینتنو پہ ملک کنس چہ داشپن ضلع، بنیر، صوات
دیر، چترال، شاول او توالے آزادے علاقے مہمند، افریدی
وزیر، مسیت او افتانستان دے۔ دے خبرے خاص کے دے
چہ دوئی سخی، دقران شریف دپینتو کامل تفسیر نشت۔ پدے
وچہ جمونہ دپینتنو نہ روڑہ او خویندے میندے چہ
پہ قران شریف مین دی او دقران شریف نہ خان خیروں
غواہی خوجے لہ پینتو نہ پہ بلہ نہ پوہیری دقران شریف
نہ بے خبرہ پاتے شو۔ داسے لوے اوضوری کارہ پارہ دپیر
لوی عالم بلکہ دعالما نو دیو تو لکی ضرورت و وچہ مہغوی یو
کامل تفسیر جو رکھے وے لیکن ہر کلا چہ بل چا صاحب دے
میدان کنس قدم کیخود دل ضروری اُنہ کنول نو ماسرہ دچیلے
کم علمے او عاجزے دے میدان تہ را او دنگل۔ زہ پہ دے

یوہیکم چہ یہ یو طرف تہ دے تفسیر حق ادا نکرے شمس او بل
 طرف تہ یہ پہ لیکلوا وچھاپ کنس داسے بناست پیداکول
 ہمراتہ کران وی چہ لوستونکے تے پہ شوق سرہ گوری
 خو جہمت پہ دیوچہ پیداشوے دے چہ حمالد بزرگوار
 مولانا محمود الحسن صاحب مرحوم او حمالد بزرگوار مولوی حنا
 خلیل الرحمن مرحوم (خدا تے پاک دے دوئی مغفرت نصیب کری)
 دے تفسیر و نو داسے کتب خانہ جمعہ کریدہ چہ زہ بہ دھنے نہ
 فائدہ و اخلم او دے پینتنو دے پارہ بہ پہ پینتو کنس دے تفسیر
 شوق پیداکرم او کہ مادے پورہ تندے ماٹو لوسامان
 پیدانہ کرہ نو یو کویت دوہ خو بہ دے قمری لونہ ولودے پارہ
 پیش کرم۔ (انشاء اللہ تعالیٰ)

دے دینہ علاوہ حمالد بزرگوار دو ست ارباب حاجی
 نعت اللہ صاحب چہ خہ پہ خیل شوق او خہ حمالد ترغیب
 کتب خانہ اوس اوس جو رہ کر پیدہ۔ دمالی امداد دے پارہ
 فی الحال دے مرکزی تبلیغی جماعت چہ مہران دے پیر شوق ظاہری
 او پہ دے شوق کنس دی چہ خہ داسے کارا کری چہ دے خدا تے
 پاک سچہ پر قرب حاصل کری۔

داخل ظاہری اسباب دی حقیقی مسبب الاسباب خدای
 پاک چہ ہنہ دھرنیک کار دے پارہ سببونہ پیداکوی پملے

غیر معمولی احسانات کریدی۔ دھن نہ امید لرم چہ ہفت بہ
 حُما د قلم نہ داسے کار و اخلی چہ دمسلمانا نو د پارہ فائزہ مند
 شی۔ او حُما د نیوی او آخروی مشکلات بہ انسان کری۔
 اے خدا ایہ ا تاتہ بنکارہ دہ چہ حُما مطلب ستاد دین
 خدمت دے ستا پاک کلام ہفت خلقوتہ پہ پینتو کنش بنکارہ
 کول دی چہ د پاک کلام زدہ کول غواری خوبے دلپنتو نہ پہ بلہ
 ژ بہ نہ پوہیری۔ کہ حُما پہ ارادہ کنش کزورتیاوی نو تہ دے
 مضبوطہ کرے او کہ حُما پہ زہہ کنش اخلاص نہ وی نو تہ پکنش
 اخلاص پیدا کرے تہ مشکلات انسانو کنش یے او تہ حُما د پارہ
 کافی یے امین۔

د قرآن شریف تفسیر اصول

(۱۲)

قرآن شریف د روح انسانی د پارہ یو سادہ خوراک دے
 خرنائ چہ جسمانی خوراکو نہ اول اول پر خیل اصلی حالت کنش
 د جسمونو د پارہ دیر مفید و و او نن روئے پیم اصلی حالت د نہ پیم
 کیو و پہ وجہ مفید خو پر لکناہ چہ بعض مضر ثابتگی۔ ہم
 دغسے پہ اول اول کنش چہ قرآن شریف پہ رسول راتہ او د
 دے اورید و نکو د رسول ملکو و ہم پہ دغہ رنگ کنش اورید
 نو د ہنوی روحانی طاقت او قوت سئل چندہ جوئی نہ زیات

و و - په دغه وقت کېږي د روحانیا تو حکومت و و - دا جسم مال
دولت او خپل خپلوان هر څه د روحاني خوشالي په مقابل کېږي
هیس و و - په دغه وقت کېږي سم ساده قرآن شریف و و - او زړه
دماغونه ورته هم صفا و و - عربو چې کوم زنگونه پخپل روح کېږي
پیدا کړي و و - هغه د قرآن شریف په تعلیم لري شو پیاوړ و و
زړونه او دماغونه په خپل پند او اکیده یو طرف ته د ایران
سره تعلق پیدا کوي او ایراني خیالات عربو ته راغله بل طرف
ته د روم سره تله راتله شو - او د دې ملک د خلقو خبرې اترې
د عربو سره شروع شوې - خانداني جنګونه وطنی لوبې او
د خلافت په حائے حکومتونه او بادشاهي شروع شوې پدې
د جوهانو باندې د قرآن شریف اصلي او حقیقی شکل او نوعیت
هم په مختلف رنگ کېږي د تکیده ل شروع شو - یو طرف ته د یونانی
فلسفه راغله بل طرف ته نور علمونه د عجیبانو د پاره جوړ شوي
دې وجه د علماؤ دل و دماغ به لدینه متاثر و و - او په تفسیر
ته به کیناسته نو قرآن شریف به دې په خپلو مصنوعي علمونو کېږي
کوت او خپل علمونه به دې په قرآن شریف کېږي کاته دوی د
بطليموس فلسفې نظام، د سائنس ایجادات، د ستور او د آسمان
حرکات په قرآن شریف کېږي لټول -

دغه وجوهات و و چې د قرآن شریف مرکزي مطلب چه
چه صفا صفا حکمونه و و په دې انساني قاعدو او علمونو باندې
کېږي و و شو د قرآن شریف تعلیم و و هغه د لیلو نه ده خطاب

او اشارے پہ خیل سادہ رنگ کیں پاتے نہ شوے۔ د ملک
 سیاسی او وطنی جھگڑو ہم مفسرین پہ دے مجبور کرہ چہ
 پہ تفسیر نو کیں دے خبر ولہ جائے ور کری۔ د فقہ د
 ہر مجتہد مقلد پہ خیل مذہب سرہ د قرآن شریف
 الیتونہ کتل د علم کلام ہر تو لکی دا غوختل چہ قرآن شریف
 د دولی ملکر تیا اُکری۔ صوفیا نو خیل لارہ پہ قرآن شریف
 کیں لتولہ۔ خلاصہ دادہ چہ د زمانے پہ آکدیدا سرہ د قرآن
 شریف پہ ساد کئے باندے مختلف اثرات اُشو او دغہ وجہ
 دہ چہ کومہ زمانہ رسول علیہ السلام تہ نزد دے وہ د ہن
 زمانے تفسیر ونہ زیات اتباری او پہ اصلیت جو ردی۔ او
 ثورہ چہ زمانہ لورے کیدہ نو د قرآن شریف پہ تفسیر کیں
 نورے د انسانی علمو نو خبرے دیرے ^{چہ} خو پہ دے کیں
 د حقیقت کے وو۔

نن روئے چہ مونہ دیارلس نیم سوہ کالہ د حضرت ندرے
 یو او پہ مونہ کیں سیاسی جھگڑے او وطنی شور و شرم شروع
 دے د مذہب ساتمکے م ہر بیکارہ شویدی او د مذہب
 رنگ راتہ داسے خودے شویدے چہ د مذہب پہ کار
 شرمیکو او د مذہب کار کونکی راتہ سپک بنکاری پی
 مونہ تہ دے ضرورت دے چہ خیل خان د شاہ وخت د

دے دے وخت دے پارہ دے دے تو لو خبر و نہ خلاص کروا دے
 او کو روچہ الخرزہ پچیلہ خو نہ یم پید اجمابہ ٹوک خالق
 وی۔ اوزہ دے خیل ظاہری جسم پہ پالنے کنی یوازے پچیل
 علم خیل جسم نہ چشم سائے۔ زہ دے خیل پچا معدے دے کارخانہ
 نہ خبر نہ یم چہ ہنہ خہ رنکے خما سخت او نوم خوراک مضموی
 نو دغہ خالق بہ خما دے روح دے پارہ ہم خہ خوراک پیدا کرے وی
 او دے خوراک پہ مضموی و بہ خما روح روغ جو پائے کی پیری
 کہ ستا پہ دے یقین دے چہ غم اور وجے دے ظاہری جسم جو
 پارہ پالو نیک خوراک دے تو تہ پہ دے ہم یقین او کرے چہ
 قرآن شریف دے روح انسانی دے پارہ خوراک دے کہ دے خاورو
 خزلونہ دے ک ابرہ ستا خو نہ وی او پہ دے جسم پہ خائے دے
 غت والی نا جو رہ کی پیری تو تہ دا ہم او پچیلہ چہ ستا دے قرآن
 شریف سرہ انسانی خبرے، علمونہ او نورے وطنی جہا کرے
 یو خائے کول ستا دے روح دے پارہ دے پر خطر ناک خوراک دے
 نہ بہ دا کوشش کو م چہ دا تفسیر دے قرآن شریف سادہ او
 پہ اصل تعلیم کنی بنکارہ کر م او تا سو پہ ہفتہ بے آرا مے او فکر
 مندے کنی و انچوم چہ تا سو پر حیران شی او تا سو ہم خیل
 جو خیالات او فرضی عقیدے پہ دے تفسیر کنی مہ گوری
 جو تہ دے پیتنو ملک اگر چہ پہ دے پر و خبر و کنی دے نور و ملک

نہ کہ دے خود علم پہ میدان کیں دیں دوستوں کی مشق
 دیرش کالہ محکبیں بہ لوی عالم ہفتہ گزریے شاہ چہ ذفقہ
 یاد اصول فقہ تصوف یا دنیوی منطق یا قریاضی کتابوں
 بہ لے لولول۔ دوم دپارہ ہم چرتہ قرآن شریف اور تفسیر
 نہ ووخال خال عالمان قرآن شریف وو۔ چہ پہ ہندو متنا
 کیں لے داعلم حاصل کرے وو۔ دوم وطن دعالما نوپہ محکبیں
 ہفتی قرآن شریف اور حدیث دوم نہ شاہ غشتہ۔ حصا
 والد بزرگوار مولا نا محمود الحسن صاحب مرحوم یو داسے مستقل
 مزاج شخصیت ووچہ ہفتہ خیل مال جائداد ارتونہ اوزمک
 پر پٹو دے وے اور نور و علوم دے گولونہ پس قرآن اور
 حدیث تحصیل پہ سہارنپور کیں اگر ما او پہ ہفتہ خیل
 مال اور دولت لے قرآن شریف اور حدیث لویہ کتب خانہ
 جو رہ کرہ او اول اول خیل و خیل و افوتہ دا ثابت کرہ چہ
 کہ علمونو کیں علم دے تو ہفتہ قرآن شریف اور حدیث
 شریف علم دے دغا وچہ وہ چہ دھتوی اولی شاگردان
 عبد الصمد صاحب مرحوم چہ والد صاحب خواہر زادہ وو
 اور دھتوی او خدای اللہ صاحب مرحوم اور وہ نورینکان
 عالمان ووچہ یوحافظ مشران حافظ صاحب دغاری
 کوت وو او بلکستان ملا صاحب مرحوم دسویں دہریہ
 وو۔ دوی نہ شپہ اور وچہ یہ تفسیر و او احاد بشو کیں
 درسوتہ او تکرار و نہ کولی دافتر زمانہ وہ چہ پہ دے

کئیں د مفسر او محدث د پاره د امن جائے نه وو۔ قدرت
نه منظور وه یو طرف ته د والد صاحب قوت ایمانی و واول
طرف ته د خان صاحب شیربہادر خان مرحوم شجاعت او
دلیری وه چه دا سلسلہ جاری پاتے شوہ بخون پیدا شئی
کور په کوتر پان کئیں و وچه د هغه مشراخان نسیم خان مرحوم
اوپیا شیربہادر خان مرحوم وو۔ دوی په هره معامله کئیں
د والد نزدکواری حمایت او حفاظت کرے وو او د هغوهم د اہمیت
و وچه عامہ دنیا په غلط ده۔ دا حقیقت دے چه اول قرآن او
بیاضیت دے ورپسے نور علمونه دی۔

دایقین

د ترک زواجی صاحب چه لاهند نه و تلے هغوی
سره به دیر عالمان کر حیدر په دے وطن کئیں به هغوی کلی
په کلی وعظ کا دہ د وئی به وئے او اسلامی مدرسه به
جوړیدے دوی ته بعض عالمان شکایت اکر وچه په کوتر پان
کئیں یوملا صاحب دے حق کلام و دے خبرے کوی۔ په هغه
خه اواز پکار دے حاجی صاحب پخپله عالم نه وو عالمانو په مخه
که کوتر پان ته راغله۔ د پوښخان وو کله و یلے شوے وعظونه
کیدے شو او حوالد یوز کوارد سره په یوه خاص کوته کئیں هم بحث
جاری وو۔ په دے علما کئیں مولانا شاہ رسول صاحب مرحوم د
بالا کړهئی او د پلور دیری مولوی صاحب مرحوم د کوری قاضی صاحب

ہم وو۔ دوئی پہ حقیقت کنیں حماد والد نذر کو ارم خیال و خو
 د عالمانو د حکمونو نہ یریدہ او صفا وینائے نہ شوہ کو لے بخت
 پہ دے ووچہ خونہ د پارہ اول اول کوم شے د عمل قابل دے د
 والد صاحب بیان ووچہ اول قرآن شریف دے بیاحدیث د
 او بیا نور علمونہ دی "خیر حاجی صاحب" تہ دامعلومہ نشوہ چہ دا
 بخت او کد دے او دا عالم ہم یرید و نکین نہ دے پہ دے وجہ
 دامعاملہ بل وخت تہ پوچھو دے شوہ پہ دے بخت کنیں
 بعض عالمانو خپلہ ارادہ بشکارہ کرے وہ خوشیر بھادر خان
 مرحوم دے دیو سخت جواب و رکھے وو۔ پہ دغہ وخت کنیں حماد
 عجلس کال وو۔ زہ دے بخت پہ عرض نہ پوہیدم او حیران بہ
 و مچہ دا عالمان وے حماد پلار سرہ ہرہ و رخ پہ چھکری دی چہ
 زہ دے ولسو کالو شوم نو والد صاحب دارالعلوم دیوبند متہ
 الیکلم ما پورہ اتہ کالہ ملتہ تیر کرہ او فارغ شوم کلی تہ را علم
 او پہ جماعت کنیں درس و تدریس د والد صاحب پہ اجازت
 شروع کرے پہ دے و رخو کنیں حماد کشران روفر و سیف الرحمن
 او خلیل الرحمن مرحوم ہم د والد صاحب دے قرآن شریف تفسیر
 او احادیث لوستہ۔ شہ روئے پس حماد کشر و خلیل الرحمن کو
 ہم دیوبند تہ لارہ او ملتہ کنیں دے دا حدیث و دورہ اکرہ
 چہ بیر تہ راغ نومونہ صلاح او کرہ چہ مشرانو پینتتو خو د

عالمانو د پاره څه ذریعہ معاش جوړه کړې وه چه هغه د جماعتو
 سیوری وې او س کثرت او پښتنو کښ د اقدر پاچې نه شه او د
 عالمانو ذریعہ معاش د خلقو زکاوتونه او خیراتونه شو
 په دې کناره کول گران دی راجی چه د مولوی فاضل امتحان
 ورکړو. مونږ د وار وروړو په سنه ۱۹۲۳ کښ د مولوی فاضل امتحان
 ورکړ او پاس شو. ما په سنه ۱۹۲۴ کښ د منشی فاضل امتحان ورکړ
 وو. او مرحوم په سنه ۱۹۲۵ کښ د منشی فاضل امتحان ورکړه او مونږ په
 سکولو نو کښ ملازمت اختیار کړو. د تعلیم محکمہ یوه دیره ازکاره
 محکمہ ده مونږ به خپل فارغ وقت هم په دغه قرآن او حدیث کښ
 صرف کاوه. او په چټکتیا کښ به هم دغه څوون مشغله وه
 په دې دوران کښ راته معلومه شوه چه نن روغ په انگریزی
 کښ دیر بڼه تفسیرونه شته څو مونږ په انگریزی نه پوښی و مونږ
 د وار وروړو و انگریزی شروع کړه او په سنه ۱۹۲۹ کښ مرحوم او په سنه
 کښ ما میترک پاس کړه. مونږ انگریزی تفسیرونه رااو غوڅته او
 په هغه کښ مطالعہ شروع کړه په اول اول کښ راته تکلیف وو نو
 بیا د انگریزی لغت په امداد د تفسیرونه او کتل څوون د وار و
 دا خیال وو چه که چرې څوون والی بزگوار په صوبه سرحد کښ
 د قرآن او حدیث اواز پورته کړیدی څو مونږ به پکار دی چه
 د قرآن شریف یو کامل تفسیر جوړ کړو خو خداي ته به منظور نه
 وه والی بزگوار راته په اتمه د ذی القعد و سنه ۱۳۲۸ کښ وفات شه
 او ځانک روړ او تعلیم ملگری خلیل الرحمن مرحوم په ۵ رجب سنه ۱۳۲۳

کتبِ محبوبہ رفاقت پر بخود او عالم جاوید ان تہ لایہ۔ محرم پہ اخر
 کتبِ ملازمت پر لیتو دے وداو پہ خپل ہجرتی کل رستم کتبِ
 قرآن شریف درس ماسخوتن شروع کرے و وہ دے کتبِ سلو
 پنچوس سوداگران نوجوانان شامل وودے درس روح روان
 حاجی غلام حسین صاحب اوسید خواص باچا صاحب دے درو
 وفات نہ پس مادرش شروع کرے او اس کا یہ غیر حاضری
 کتب مولانا محمد حسن صاحب قبیلہ سرہ دنا جو رتیاد درس
 جاری ساتلے دے۔ خدائے پاک دے داسلسلہ جاری اُسانی او
 مونہ دے پہ قرآن عالمان او عاملان کری
 دے دومہ تفصیل نہ کجا مطلب خپل تعریف نہ ووبلکہ
 ماداغوختلہ چہ پہ تا سودا خبرہ حکارہ کرم چہ خدا قرآن شریف
 او احادیثو سرہ محبت شتہ او پہ دے رنگ کتب کجا تربیت شویں
 محبوبہ روزانہ ژوند والد بنر کوارداسے جو رکھے وچہ صرف
 قرآن او حدیث محبوبہ دچوندا اصلی مطلب کو خیدالے وودغہ
 وچہ وہ چہ ماخپل ملازمت کتب ہم دا کارخپل اصلی کارکنرے
 وودپہ کوهانت کتب دالجنن تعلیم القرآن پہ درس کتب مادرش ورکاوہ
 پہ لکی مروت کتب مادرش قرآن شریف شروع کرے ووداوپہ
 چارسدہ کتب فوجا درس قرآن شریف نہ علاوہ دچے خطے او
 تبلیغی جماعتونہ جو رول خوکہ مشغلہ وہ۔

پہ پیکر ویشتمہ دزد والقدے ^{سکت} زہ خدائے پاک د ملازمت
 نہ فارغ کرم او اوس ہفتہ وخت لراغ چہ زہ دخیل عمر ہفتہ سودا
 او باسم۔ خدائے پاک پیاد الوئے رحم کریدے چہ ٹھا صروف یو
 ہوئے دے محبوب الرحمن چہ دمولوی امتحان کنس پاس شویدے
 او دمولوی فاضل کتابو نہ ئے خلاص کریدی اوس دکانداری
 سکوی اوزہ ئے فارغ کرے یم خدائے پاک دے ددہ پہ کارکن بکت
 واچوی امین۔

حماد ارادہ دہ چہ زہ چیل باقی عمر پہ جائے ددے چہ تقریر نہ
 اوز بانی بخت نہ کوم۔ دقلم پہ ذریعہ داسلام خدمت او کرم۔ حماد
 اللہ تعالیٰ نہ دا پورہ امید دے چہ ہفتہ چٹا امداد او کری او خرنہ
 چہ ٹھا تیر شوے چوندا ہفتہ دہیر وخلقوت پارہ قابل رشک گروہ
 دے حماد پاتے چوندا بہ ہم دہیخہ کری او چہ خدائے پاک دچال
 وی نو دہفتہ ہس غم نشہ۔ اے خدا یہ ! تہ ہفتہ اسباب پیدا
 کرے چہ زہ پر ستا ددین خدمت او کرم امین

اللہ تعالیٰ اور پیمانہ

✓ داموجودہ زمکہ آسمان اومکین قول مخلوق خہ پعمیہ
طریقہ سرہ خیل خیل وخت تیروی اومونہ نہ د خدائی د
وجود اودلوی والی ثبوت راکوی کوری کہ دیو صنداق پہ
لید و سرہ ہر یواخیار اوم عقل پہ دے خبرہ منلو مجبور
دے چہ ددے صنداق جورختا پخپلہ نہ دے شوے
بلکہ ددے جورونکین ضرور شتہ اوچہ خالستہ اومضبوط
دی نومونہ پہ دے ہم قائل شوچہ دا کاریکر دیر اختیار
دے دغے مونہ ددے لوئے کارخانے اوددے بیشمارہ
مخلوق پہ لید و سرہ پہ دے خبرہ مجبور یوچہ داسے اویو
چہ ددے خالق اللہ تعالیٰ موجود دے اوددے مخلوق
دابناستہ انتظام مونہ پہ دے مجبوروی چہ ہخہ اللہ
دیر لوئے دے دا اواز دہرا نشان دزیرہ نہ را اوچی اود
دے اثر پہ ہر مرکب کین خاکدینی ہم دیتہ قرآن شریف
اشعارہ کوی چہ

فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا

✓ انسان د دنیا پہ مخلوقا تو کین دیر اشرف دے ددہ چونہ
د نور قول مخلوق نہ پہ بل رنگ دے کہ خاور یوازے خورل
سکل د ژوند مقصد کنزی نوا انسان لدینہ دیر زیات
لوئے مطلب لری دہ تہ خدا ئے پاک عقل ور کرے دے

ددہ پہ ذریعہ انسان پہ قول مخلوق حاکم دے پدے عقل
 دے مختلف مشینونہ او علوم ایجاد کوی خود اسے ہم ندہ
 چہ کہنے عقل یوازے دے انسانی کمال د پارہ کافی دے انسان
 نہ پچیل ژوند کنس داسے حالات ہم پیش راحی چہ عقل پہ
 کنس اک بک شی تہ نہ کورے چہ عقلمندا انسان د مری نہ
 یو کی پہ قبرستان چہ د شمشورچی نوزرہ یے ریبری پس
 ہر کلہ چہ حمونہ عقل پہ داسے بشارہ خبر و کنس عاجزہ کیبری
 نو کوں خیز و نہ چہ موثر ہف نہ وینو پہ ہف کنس خوبہ عقل
 ضرور خطا کیبری د خدائے ذات او صفتونہ حمونہ موی او
 ژوند پس د مری نہ ژوندی کیدال او سیا ثواب او عذاب
 داسے کوران او پتے خبرے دی چہ د لوئے نہ لوئے عقل ہم
 پہ دے یوازے نہ پوہیبری دغ وجہ وہ چہ خدائے پاک
 د عقل و امداد د پارہ خپلو بنیکو بند کا نو تہ ددے خبر و
 خود نہ اگرہ چہ ہف تہ القاء الہام او وحی والی عقل بہ ہم
 خپل کار کوی خو چہ عقل عاجزہ شی نو د خدائے د تعلیم نہ
 بہ فائدہ اخلی او ہف تہ بہ سرکشی داسے بہ نہ کا و چہ یوا
 پچیل عقل غاورہ شوا و ہرہ خبرہ پہ عقل سرہ گود او چہ
 حمونہ پدے دیو و روکی او محد و عقل کنس رانشی نو کہنے انکار
 بہ تر اگرہ د عقل د نور و خلق و نور بکیادہ الی خپل عقل تہ

اوچھورہ چہ سحر یوے خبرے تہ معقولہ اوخہ وایے اوہا پنہین
 دغ خبرے تہ نامعقولہ اوغلطہ وایے دَعَقْلَمَنْدُ کتابون
 آکورہ چہ کلہ والی آسمان کوئی حکمہ آلا رہ دہ کلہ والی آسمان نشہ
 او حکمہ کوئی۔ ٹوک والی انسان دجورے نہ پیدا دے ٹوک والی
 چہ انسان د شاد و ترقی یافتہ شکل دے دغے نورے دیرے د
 یوبل سرہ مخالف خبرے دی پہ دے وجہ پیدائے خبر و کس چہ
 حُوزِ عقل ورتہ نہ رسی اد و پچیل عقل یا د نور و عقلمند و پ
 عقل اتبار مکوہ او د عقلونو د خالق خداے پہ کتاب کس د
 ہنہ حقیقت آچھورہ -

رحیم خدا ہی بے بدالہ بے غوبستنے دھر مخلوق د پارہ
 عمومًا او ذوالانسان د پارہ خصوصًا د تربیت سامان پیدا کرے
 دے انسان پیدا دے ندے پو یہ چہ پہ یوہ وروکے دانہ کس تولہ
 ونہ یکوم حکمت رائختہ پرتہ دہ او پہ کوم رنک د اتیغ کیڑی
 لویکی او میوہ دارہ کیکی انسان چہ خوراک آخری نو بیادے
 نہ ہونہ دے خبر چہ داخرنک مصنیکی او سخا اد وکی، لاسمن
 وختہ او نور اندامونہ پر خرنک غتکی او پرورش بیامیادغ
 رحیم خدا ہی بے حُوز د غوبستنے حُوزِ روحانی ضرورت او دروح
 تربیت تہ او کتل او دالہام او دوحی پاران د پیغمبرانو پہ ذرہ
 او وِرْد او د تورات انجیل زبور او قرآن شریف میوہ دارہ

ونہئے پکین پہ خپلو شانوں و قدارتوں سورہ تیغ کرہ لویہ شو
 میوہ دارہ شوہ چوندا وروحو نو پر خیل خان مور کرہ خیل و خا
 اندامونہ ئے پہ غنٹا و ترو تازہ کرہ او د عقل کز ورتیاے پہ
 دے وحی اوالہام باندے لرے کرہ د پیغمبران پہ تابعداری
 کیں خلق ہادیان امامان صدیقان اوشہیدان شودے
 خلق و خیل جسمانی ژوند او خوشحالی د دنیا عزت اومالداري
 پہ روحانی خوشالے بدلہ کرہ خلقوتہ رشتیا ویل پہ خاخلا
 پیش راتل د ترخے خبرے پہ خاک کیں جواب و رکول د دروئی
 روزانہ عمل وودوئی خلقوتہ د عالم اخرت ہفت کران مسئلے
 حل کرے اوساتری عقلوتہ یے پہ آرام کرہ۔ د پیغمبران د اکار
 نہ ووجہ کینے ہفت دھوا و دوریجے د بجلی د زمکے د آسمان او د
 باران د زلزلے وغیرہ حقیقت خلقوتہ سنکارہ کری ددوئی دا
 کار نہ ووجہ د تیر و شو و مخلوقے مطلبہ تاریخونہ او قصے
 بیان کری البتہ د عبرت اونیصحت د پارہ د بعضو پیغمبران و
 قصے تکررے تکررے چرتہ دیرے او چرتہ لکے بے د خہ ترتیب نہ
 بیان نہ وی پہ دے بیان کیں تا سوتہ دایو خوشبرے معلومے
 شوے۔

(۱) خدا ئے تعالیٰ وجود (۲) خدا ئے تعالیٰ صفات
 (۳) پیغمبران و انبیاء (۴) پیغمبران و صفتونہ (۵) پیغمبران و کارونہ

معجزے

ہر پیغمبر چہ دنیا تہ راغلے دے نو دے ہفتہ نہ بعض واسے کادونہ
 شوے دی چہ ہفتہ جو نہ دروزا نہ معمول نہ خلاف وی پیغمبران وی ہو
 انسانان۔ لیکن دھوئی دروس صفائی پہ دوموہ لویہ درجہ کنس
 وی چہ ہفتہ دے خلقو پہ عقل کنس نہ راہی۔ تاسوا گوری چہ پہ موجود
 دنیا کنس یو ثو غت ٹھیز ونہ مونہ کار کونکی وینو اہہ ہم بھیک آسم
 زعلی د اور آج پر ہم تیز زی۔ ہوائی جہاز ہم غریبی او د بھلی پہ ذریعہ
 د زرگو نو میلو نو خبرے ہوئے کیری کر مونہ پر لک فکر او کس ونو
 راتہ بہ معلوم شی چہ پہ رفتار کنس دافرق پہ دیوجہ دے چہ پکوم
 شی کنس جسمانیت دے دے ہفتہ رفتار کم دے او پکوم کنس چہ لطافت
 او نورانیت دے دے ہفتہ رفتار زیات دیزیات او بعد نہ دیر
 زیات دے۔

دعسے یوحنا و ستاروہ دے بل دے یو محمد د مجتہد او ولی اللہ
 روح دے او دے تولونہ زیات لطیف نورانی او پاک د پیغمبرانواروہ
 دی د چیلے وینا او کلام اثر او چورہ او د پیغمبرانو د عظونہ یاد کرہ
 دھوئی روحانی قوت تہ سپورہ سے سلام کوی وے ورلہ پہ یوہ
 اشارہ راہی یو گوشت اہہ ددہ پہ لاس چینی سے بھیک وے اوکتے ورش
 خبرے کوی ددوئی پہ دعامری جوندی کیری راندہ جو ریزی

کہ تہ داس منداہ دکا دی نہ کہ وینی دھوائی جہاز سفر دریدا یو
 دجلی نہ کہ دے او پدے پوی ہے چہ دے وجہ جسمانیت او
 نورانیت دے نو تاتہ دے خبرے پہ پویا و کیں کوم مشکل دے
 چہ مخون دروحو نو نہ دپیغبرانوارواح دیر پاک او دیر لطیف دی غز
 وجہ دہ چہ دھغوی تصرفات او طاقونہ د نورے دنیا د خلقونہ
 زیات دی او دغ کار و نو تہ چہ زم او تہ پدے میدان کیں شل یو
 او دے دھولوتہ عاجزہ یو معجزہ ویلے شی :

د پیغبرانو علیہم السلام نہ معجزے دیو ثوفائد و د پارہ صائی
 (۱) چہ عام خلق پویے شی چہ دانی پہ رنگ شکل کیں مخون غوندے
 دے لیکن دہ روحانی اثرات او تصرفات مخون نہ دیر زیات دی
 پیا یوجہ دیر مغرورہ دروی د حکم تعمیل شروع کری۔

(۲) کلاہ کلاہ پہ معجزو سرہ عامو خلقوتہ فائدہ رسول غرض وی لکہ
 د حضرت پہ لاس کیجو دودا بودیروا او د تگوتندہ ماتیدال (۳)
 کلاہ معجزہ د منکرانو د پارہ عذاب او د نور و خلقو د پارہ نصیحت
 وی لکہ د پیغبرانو پہ دعاسرہ صورتونہ پہ بلہ نمونہ کیدال او
 پہ یوموتی کانرو باندے د خلقو ستر کے رندیدال

معجزے تہ پہ قرآن شریف کیں ایت یعنی د پیغبرانو د لوسی او د
 صداقت غنہ ویلے شویہ ہر بادشاہ د خپلو استازو د پارہ
 خہ مخے پورے کرے وی او د ہذا استازی ہم پداغہ مخو پچیندے

شی هم ددغ بخوپه وجه داستازو ادب کیری د هغه وینا د
 باد شاه وینا کنړلے شی دغه وجه ده چه د بے فخر استازی په
 وینا باندے شک کیدے شی او د هغه حکم منلو ته څوک طیار
 نه وی. پیغبران د خدا ئے استازی دی او د دوی سخته ضرورت
 فخر پکار دی چه د خدا ی پته پر لگی.

په دنیا کښ باد شاه په جسمونو دی لدے وچ نه دنیا و
 لاد شاهان د خپلو استازو په جسمونو باندے مخصوص قسم وړی
 لپیټی او تمغه لری او د خدا ی پاک باد شاهی د جسمونو نه علاوه
 په روحونو هم ده او روح انسانی په حقیقت کښ یو قابل قدر شی
 دے پد یو وجه خدا ئے پاک خپلو استازوله روحانی فخر ورکړے
 د دے استازو دغه روحانی تصرفات پاک او نورانیت ته معجزه
 ویلے شی او د دے په لیدو ستره خلق د دوی حکونه منی

پد نیا کښ دلے باغبان د همیش د پاره وی چه په دے خ
 پوهی کی چه دا د باد شاه استاز دے او دا د باد شاه د طرف
 نه په دے استازی کښ فخر دی لیکن باغی ورته والی چه نه دا
 فخر منم نه تا منم نه دے باد شاه منم

همدغس په هره زمانه کښ چه پیغبران راغلي دی. نو
 هغوی په دے مخوسره قوم ته د خدا ئے حکم رسوی د دے استازو
 په جوند کښ یو خاص کشر وی د دوی په کلام کښ خورا لوی

نرمی او محبت وی د هغوئې بوند ناست ولاړه خبرې اترې کېږي
 په قاعده کې لیکن بیا هم باغیان د معجزو د هغوئې نه د هغوئې
 ذات نه او د خدای د بادشاهۍ نه انکار کوي. په معجزو پورې
 قوټه کوي. په پیغمبرانو باندې خاورې نلې د هغوئې په لارو
 کېن ازغی خوروی هغوئې په غرونو کېن قید وی د وطن نه یې
 شری تړو دې حده چې بعض باغیان دوی وچنی پدې نافرمانو
 او گستاخو باندې د پیغمبرانو و عظونه او نصیحتونه نه بندیکي
 او د خدای د احکامو تبلیغ با قاعده کیږي

په دې باغیانو کېن اول نافرمان مالداران او قامی مشران
 وی او د غصې د دنیا د پاره علم کونکي خلق په عقل غاړه عقلمندان
 وی او د دې وجه دا وی چې د پیغمبرانو په منلو کېن دوی د خپل
 د نیوی عزت فنا ویني د دوی فرضی لویې په خاورو کېن خټیکي د دوی
 شان و شوکت ته نقصان رسیکي دوی غواړي چې خلق موزنه ته
 سېغېږي کوی خو نېرهاره ژانجان تر حکم مني او د پیغمبر په منلو کېن
 د دوی دا خدای ماتېږي د هغوئې په حکمو کېن د خه او د بدو
 تمیز پیدا کیږي.

دا باغیان او بغاوت یوازې د پیغمبرانو په زمانه کېن نه
 وی په هره زمانه کېن باغیان موجود وی اوس هم په لارکوټه
 بازار حجره کېن ناست ولاړ په ظاهر کېن سپیندار ویني د ولایت
 د عزت نومونه لرونکي مشران او ځوانان او کورنۍ د دوی خبرې
 واورې نو تا سوبه پوتی شئی چې دا هم هغه د زړو باغیانو عزیزان

دی خدا ئے پاک دے ور تہ ہدایت اوکری امین

ملائکے

دے دے دنیا ترقی یافتہ او قابل تعریف مخلوق انسان دے
 بیابانہ انسانا نوکین انتہائی لوئی لوونکین توکے دے پیغمبرانو دے
 مونہ بلہ دا خیال نہ دی کول پکار چہ نیس کہ دنیا دہ نویں دا
 دنیا دہ او کہ خہ مخلوق دے نو صرف ہمد غہ دے چہ
 خمونہ پہ نظر راسخی دے تہ علاوہ یوہ بلہ دنیا دہ چہ ہفتہ
 مونہ تہ وینو ہفتہ خالص مخلص عالم روحا بیت دے اورشتیا
 خودادہ چہ دنیا کہ دہ نوہم دغہ دہ پدے دنیا کین دیر
 قسم مخلوق دے چہ پہ ہفتوی کین دیر ترقی یافتہ ملائکے دی
 خمونہ دا عقل دیر خطہ خمونہ دے گراہے سبب جورگی۔ دا عقل دیر
 خطہ مونہ تہ وائی چہ مادا خیز لیدے نلاے زہ خودا تہ منم
 کلمہ وائی لبس دامن چہ موجود دی او اورہیں نشتہ دے عقل
 مدہ مخکین وے چہ پہ دے دنیا کین صرف سلو عنصر و نہ دی
 اور او بہ ہوا او خاورے نورہیں نشتہ لیکن اس عقل وائی
 چہ پدے کین ما خطائی اکرہ۔ عنصر نہ سل خودی۔ چہ ورخ
 تیرگی نو عقل وزن طاقت او علمیت خطائی او محدود دے
 معلومیہ پہ دیوچہ مونہ دے نتیجہ تہ رسوچہ عقل خمونہ دے پارہ

مقام اولیٰ التوحید
 مولوی فاضل احمد ندوی مجذبی شاہ

دیوہ دہ خود دے رزاق پہ میلو تو کس خودہ نہ دہ دیو نہ دیو
 بس شل قدمہ کس دار گزار سیکلی۔ دیکھیں د پارہ بلہ رزاق کار
 دہ چہ د نور سپود سے نشان دی۔ دے رزاق تہ قرآن شریف
 والی خلاصہ دادہ چہ ملائکہ د مختلفو کار و نو د پارہ خدائے
 تعالیٰ مقرر کریدی (۱) زیری و رکونکے ملائکہ لکہ حضرات
 ابراہیم تہ و حوئے زیرے و رکونکس ملائکہ (۲) عرش اچونکے
 (۳) خدائے تعالیٰ اور رسول پہ پیغمبر کس خبر و نہ رارسونکے
 ملائکہ (۴) د قیامت نہ ٹکس شیعین و ہونکے ملائکہ (۵) د خلق
 نہ روح اُخونکے ملائکہ (۶) د خلق و علونہ لیکونکے ملائکہ
 (۷) د خدائے د دوستا نو مدت کونکے ملائکہ وغیرہ

جَنّاتِ اوشیطان

پہ قرآن شریف کس دے پتہ مخلوق ہم دیر خایہ ذکر دے
 قرآن شریف د جنّات دے تعریف کوی چہ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِنْ
 مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ما پیر بیان د اور د شیعہ نہ پیدا کرئی دے مینہ
 معلومہ شہ چہ جنّات خوف عوندے وجود لرونکے مخلوق
 دے چونکہ پہ مون کس خاور سینوالے دے حکم مون بل رنگ
 یو او پیر یا نو کس اور دے پہ دے وجہ ہونی د لطافت پوجہ
 پہ نظر نہ راجی پہ جنّات کس د خیر او د شرطا قتونہ دورا ہ

شستہ ملائکہ یوحنا کے صلحیت لہری او شیطان د ظلمت
 پہ وجہ یوحنا د بشر طاقت لوی دغہ وجہ دہ چہ ابلیس د آدم
 پہ مقابلہ کنیں ماولی و وجہ خلقتی من نار و خلقته من طین خدا
 تازہ د اور نہ پیدا کرے ہم او آدم دے دخترونہ پیدا کریدے
 زہ کلہ ہفتہ تہ سجدہ کوم؟

دے چنا تو دیرا قسام دی کوم چہ دہی آدم سرہ اوسیری
 صفے تہ عامر او ہمداد وائی او کوم چہ والہ تنگوی صفے تہ ارواح او
 بھوت وائی او سخت تکلیف و رکونکی جنات تہ شیطان وائی او
 چہ دے تہ ہم زیات نکارہ وی نو صفے تہ مارد وائی عفریت
 دے تہ ہم زیات دے او چہ پہ زنگلو کنیں او ازونہ کوی صفے تہ
 ہائے وائی دغے دے دیرا قسام دی پہ قرآن شریف کنیں د
 انسان سرہ دیر کاہیہ د جنات ذکر دے لکہ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ يَا مَعْشَرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ دے تہ علاوہ یو
 مستقل سورت جن پہ قرآن شریف کنیں موجود دے

حمونہ د مغرب تعلیم یافتہ او پہ یورپی تمدن بیب عاشق خلق
 پہ ضیاء تفسیر و نو شعر و نواد مجلسونو کنیں د جنات نہ انکار
 کوی ہفوی دے صفا و صریحو الہیونو د جواب نہ قاصرہ
 دی ددوی د انکار لوئے دلیل دادے چہ مونہ پیر یان نہ
 وینو خلکہ نشستہ ادھر ا بنیاد پداے پوہیگی چہ حمونہ پوشے نہ
 لیدل د صفے شی د نہ والی وجہ تہ شی کیدے

پہ صحیح بخاری کنیں عبد اللہ بن مسعود رضیو واقعہ بیانوی

چہ وہ حضرت سر باہر لارم حضرت ملتہ چاہتہ وعظ کا وو
 او دھنوی طرف نہ دا سے ویلے شوچہ خیل امت تہ دے
 او وایہ چہ پہاد کو او سکارو دے استنجانہ کوی حکم چہ دا
 خون خوراک دے دے فرمائی چہ خبرے راتلے او ما حوک نہ لید
 دجنات ذکر یہ تورات انجیل کنس ہم شتہ

دعے شیطان یو مستقل وجود لری دودہ دسجدے
 نہ انکار دودہ دجنات نہ پہ ذلت سر وتل چہ فاحرج انک من
 الصاغیرین ازہ شیطان تالہ دلتہ تکبر پکار نہ دے او بیا د
 وہ نیچہ جواب چہ انظرنی الی یوم یبعثون خدا یہ ما ترقیامتہ
 چونداے پر یکدہ او دبدل آغشتہ د پارہ دا سے ویل چہ فہما
 اَعُوذُ بِكَ لَا تُعَذِّبَنَّهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ خدا یہ ! تازہ د
 ادم پہ وجہ ذلیل کرم خہ وہ نہ بہ دودہ د اولاد پہ لارو
 کنس کیسم او دوزی بہ غلط کرم او بیا خداے پاک والی چہ ان
 عبادی لیس لک علیہم سلطان حما پہ نیکو بند کا نو ستا اثرشی
 کیدے۔

داداے صفا صفا سوال و جواب او دشیطان د مستقل
 وجود ثبوت دے چہ موثر بہ خواجواہ دامنو چہ خون د دے
 بنکارہ محسوس دنیا نہ علاوہ بلہ دنیا ہم شتہ چہ پہ ہف کنس
 قسما قسم مخلوق دے ددغ مخلوق خون سارہ د خیر او د شر مخلوق

✓ ملائکہ

نشتہ

✓ ہر ملائکہ سمون پہ خیر را تلوکین دی شیطان او بعض پیر یان دانسان
دشمنان دی د شیطان د پچ کین وچہ کوئے ذریعہ خدا ئے پاک اور رسول
✓ ہوئے دی ہنہ کول پکار دی او پہ کوئے ذریعہ چہ ملائکہ سمون ہزار زیان
آمد د کوئے شی بہ ہنہ عمل پکار دے

پہ دے بارہ کین نے یا اوکے

✓ کمتر انسانان د زیائی کمی نہ پچ دی۔ ٹوک خو وہم داسے پہ ہنہ اغشتی دی
چہ ہر دماغی بیماری تہ پیر یان والی او چا د خان نہ پیر یان جو رکریکا
د غیب و خبر و نہ ورکوی او وہمیان پر یقین کوی او ٹوک دے درجے تہ
منکران دی چہ د جنات د وجود نہ منکر دی او والی چہ کوم اشیاء محسوس
نہ دی ہنہ موجود نہ دی داخلق پہ حقیقت کین پیغمبران اولیاء معجزے
کرامت اجن ملائکہ او شیطان نہ منی دا وہمیان چہ دیرہ ترقی اگری نو
د الحاد او دے دینئی پہ کندہ کین خکارہ سرشی د خدا ئے نہ ہم انکار
اگری حکم چہ ہنہ خوہم نہ بنکاری۔ داخلق پہ یورپ کین دیر دی۔ او
سمون پہ ملک کین د یورپ پروردہ ہم پہ دے مرض کین لک یا دیر کو قنار
دی داد وارہ زیاتے اوکے دانسان د پارہ بد دے دے پہ منیہ کین
د اسلام تعلیم دے چہ ہنہ پہ قرآن شریف کین موجود دے د قرآن شریف
پہ کتلو پویدالو بہ سرے سرے شی کوم انسان چہ کلہ د یونہ پہ تنہا
لکوی او کلہ د بیل پہ تعریف نو خان ساترے کوی۔ او خدا ئے رسول

دھغہ کلام اووینا لہ کوی کونہ یے مئی د انسان دیر پہ خطا دے
خداے پاک د محبوب دھغہ نیغہ لارے تہ توجہ پیدا کوی کومہ چہ
خداے پاک او دھغہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم مونہ لہ داوریہ

امین

حَدِثِ اَوْدِ وَرَحِ

مونہ پہ د نیکنس روزانہ وینو چہ د اشیا و حد ا حد ا اثر و نہ دی د
اورا اثر کوی دہ د زہر و اثر کوی او خشکی دہ ہمد غنہ انسان چہ کوم
خہ یا بد کار و نہ کوی دھغہ ہمد غنہ اثر و نہ وی دھم انسان عمل د یو
تخم پہ شان دے تخم کہ دیر و دے وی چہ پہ حکم کنس اگرتے شی
نو دھغہ نہ لویہ و نہ جو رہ شی مملو نہ مبیوے ادیر سو دیا پیدا کوی
کہ دا تخم دے وے وی نو بینہ و نہ تر پیدا شی او کہ د کیکرانو او
د روزانو تخم وی نو کیکران او روزان د از غودک تر پیدا شی د
کیکر تخم پہ ہمس انسانی کوشش مالہ نشی جو ریدے او نہ د مالہ
نہ د غز و نہ جو ریکی -

د نیکو عملو نو مختلف اثر و نہ او شکو نہ پہ عالم مثال کنس بنکائی
پہ حدیث کنس راجی چہ ثوک سورہ بقرہ او سورہ ال عمران تلاوت
کوی نو دے پہ دویچے پہ شکل کنس د قیامت پہ روئے راشی او د
تلاوت کوئی شفاعت پہ کوی بل حدیث دے چہ دا دنیا بہ د
قیامت پہ روئے د یوے بلہائی پہ شکل کنس راوستے شی بل حدیث دے
چہ د خندان پہ وخت کنس ہوا انسان یوہ ملائکہ دینی چہ دھغہ پہ
لاس کنس رحیم یا پوری وی او پہ قبر کنس بہ ملائکہ مری ستر راجی

اوسوالات بہ ترکیبی خلاصہ دادہ چہ ہر کلمہ بنی اوم داد جسم
 جائے اوباسی نو دہ ہفتہ عملونہ بہ پہ بنہ اونا کارہ رنگ کیں خکارہ شی
 دہ بنہ اعمال بہ خوشبو یونچو بادو نو اورنگارنگ نعمتونو پہ شکل کیں
 الیں شی اونا کارہ عملونہ کینوسی ناروا شہوتونہ او اخلاق رذیلہ بہ
 دمارانو ارمانو پہ شکل کیں راشی دینکا نو دہ پارہ بہ خوشحالی عالم
 وی چہ ہفتہ علیین والی او دہدانو دہ پارہ بہ غم خائے وی چہ ہفتہ
 سمین والی جنون وھیان او دین حقیقت نہ پیچارہ خلق دا خبرے
 نہ منی او بعض پہ دے خبر و پورے توفے کوی حال دادے چہ محبوب پہ
 روزانہ ژوند کیں دہ دے پہ ثبوت ^{کیں} مثالونہ پیوستہ دے ۔

دہ چاہہ طبیعت کیں چہ صفراء دیرہ وی نو ہفتہ اور پہ خوب کیں
 دینی چہ پدے سوزی او کلا کلمہ پہ دے یرہ کیں لوئے چغہ دھی جاری
 دکتہ نہ تختی دہ چاہہ طبیعت کیں چہ بلغم زیات وی نو ہفتہ دریا بونہ پہ
 خوب کیں دینی او چہ ٹوک جنگیالے وی نو ہفتہ درندکان او لیوکان پنجوب
 کیں دینی چہ دوی راویہ شی غولے پر راماتے وی بے اختیارہ ژبے اوباسی
 چہ چاتہ دا ذکر اکری نو ہفتہ ورتہ والی چہ اسے خیالی خبرے دی حال
 دادے چہ ہفتہ بالکل حقیقت وی۔ خوشون دہ بیداری عالم ددے حالانو
 نہ دینچیرے ذریعہ چورہ شی لیکن چہ کوم خلق مرہ شی او بیا ورلہ ددہم
 جوند بیداری نہ وی نو ہفتہ چہ پدغہ عالم کیں ہر خہ کچہ دینی ہفتہ حقیقت
 وی دہ ہفتہ پہ لید و خوشحالی ہم وی او غم ہم وی

و احوالت بہ پہ عالم برزخ کہیں چہ قبر دے مختلف مختلف وی چہ د
قیامت و رُخ شی نو د خلق جبل او تکبر دے نورے بدکاری بہ دے
پہ شا کا نو سورے شی۔ نامہ اعمال بہ خلق پیاموی اوست یا
نرم حساب کتاب بہ شروع شی۔

اسلامی شریعت بہ د پل صراط پہ شکل کنیں بنکارہ شی او کو م
خلق چہ پہ دنیا کنیں خرنای سلوک د شریعت سرہ کوی ہم ہفتے بہ
دو وی پہ پل صراط تیریدا نہ وی د چا د شریعت سرہ ہیرہ مین
وہ نو ہغوی بہ داسے تیز لارشی لکہ پہ یو پل چہ ہرہ روح یو
سرے تیریکی او پہ تلو کنیں نہ رپدگی تو مو خلق چہ د شریعت سر
تعلق نہ وی پیدا کرے د ہغوی بہ پہ دے پل رو مے کن اروی لہ
وجہ نہ ہغ بہ خور نہ شی تیریدے۔ او ٹوک چہ لہ پر د شریعت
کار و نہ کوی ہغوی بہ پہ کما و د حالت کنیں تیریدا نہ کوی

پدے رفتار کنیں بہ خون د ذرہ اخلاص خون د پارہ یوہ د
وی او خون نیک عملونہ بہ خون سورلی وی

د رسول علیہ السلام عام فیض او مہربانی بہ د قوض کوثر پہ
شکل کنیں بنکارہ شی او چا چہ د حضرات صلی اللہ علیہ وسلم د
د سنتو مبارک کو ثمرہ ثمرہ محبت ساتھ دے ہغ بہ لہ مینہ سیرا
حاصلہ کرے او چہ پچیل عمر کنیں دوی د سنتو سرہ تعلق نہ وی پیدا
کرے ہغ بہ تکی گرجی او د مینہ بہ محرم وی

د خدا ای رحمتونه او نعمتونه به د جنت په شکل کښ خکار لیری
 څو نږد پوځی د پاره د جنت نعمتونه د دنیا دغه اشیاء سره
 تشبیه وکړی شوی. اگر چه د دنیا د اشیاء به دغه سره صرف
 د نوم برابری. حقیقت به د جنتی اشیاء د دنیوی اشیاء نه ډیر زیات
 وی. دغه وخت زمکه السان به بل وی خدا ئی پاک والی چه

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ

په دغه روح به ځکه او السانونه د دنیا د زمکه السان نه پیل رنګ وی
 پدې وجه تا سو د دے ځان پیدا او ار شراب خور او غلمان میوے
 او مخلونه په دغه جنت مدخل کوی. دغه جنتیخواهشات به هم
 د دے خواهشاتو غوندے نه وی پدې وجه د موجوده دنیا شراب
 ځان او د عیش سامانونه چه موثر د لته جوړ کړیدی د جنت دغه
 هس نه د د جنت د شراب متعلق خدا ئی والی
 لَا يَمْنَعُ عَنْهَا إِلَّا بُرْهَانٌ

د جنت شراب به در د سر او بے هوشی نه پیدا کوی او د جنت د
 عامو نعمتونو په باره کښ ارشاد نبوی صلی الله علیه و سلم دے
 چه لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ د جنت هغه نعمتونه نه ستړ کو
 لیدلی وی او نه غوږ کو نو او ریدلی وی

په جنت کښ به لوی نعمت د خدا ئی پاک دیدار وی څو نږد دا
 ډیر عسود و عقل چه ډیره لکه رنګ لوی په دے نه پوهیږی چه د
 جنت د نعمتونو حقیقت به څه وی او دغه وجه ده چه خدا ئی پاک

والی چہ

لَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱ انسان نفس پہ دے نہ پوہیری چہ ما دہ دے سارگوئی و لوہ
پارہ کوم پت نختونہ پیدا کری دی دا دہ دے علونو جزا دہ۔

دعست بدعلونہ بہ دطوق او دزخیر و نو پہ شکل کنیں خاک دیری د
ز قوم او دکر مو ابو پہ رنگ کنیں بہ تکلیف و گوی۔ انسان دز

نعتی دجہنم تیارہ چورگی او دخدائے قہر دجہنم شکل اختیاروی
دجہنم نہ دخلاسی دپارہ دپیغیرانو شفاعت یا دخدائے عالم

رحمت سلب چورگی دچازرہ چہ دنبوت دفیض نہ روخانہ دے
عذہ دمنتو خلق دہنہ عفو او مسخرو نہ نشی متاثر کیدے چہ

ن روئے پہ لویو مجلسو لوکنیں بنکارہ کیری۔ مونہ دخیلی عہ
ہس حصہ دشریعت پہ لوستر اوریدو پویدی و کنیں نہ تیرو

او پہ دے نادانی کنیں دجنت دنعتو نو او ددوزخ دعنای
حقیقت پہ عقل کنیں راوہ۔ نحوہ اخلاقی حالت چہ ن ددین نہ

دبے خبری او داسلام نہ دے پرواہی پہ وجہ خومرہ
غورزیں لیدے۔ دہنہ حال او مستقبل دیر تاریک دے۔

ہر پویدی وکی لہہ پکار دی چہ اول دکان سرہ حساب اگری
چہ دہ قرانی تعلیم اسلامی محبت پہ خدائی مینہ دوسول

اتباع خورہ دہ او سیاد خیل اولاد دخیلوانو کھی والو تاجدارو

متعلق فکر اگر کسی ہے داخل پہ شہ کیں روح شہ تپروی او دے
 دے ناپو سوپ ذمہ کوم مرض دی خاص کرد پستون قوم
 عالم پکار دی ہے موجودہ حالانکہ خوف آنہ کری او دے
 دے د پارہ خیل علم وخت او عزت قربان کری ہے نہ چہ دے
 دوئی خاموشی دروی د پارہ باعث د لوئے سزا او گری۔ زہ دا
 منم چہ دلپستون قوم عالم خاص اثر نہ لوی لیکن اثر لول او
 او نامکد کیدال د عالم د پارہ ظہوری نہ دی تبلیغ کولہ
 د علمائے فرض دے نتائج پہ خدائے پاک پر لینیودہ پکار دی
 خدایہ انجمن علم خوف عزت او قلم د اسلام پر خدمت کیں
 صرف کرے الین۔

وَحْيِ اَوَالِہَا

داد دارہ لغتو نہ پہ عربی کیں یوہ معنی لری لیکن پشہ
 کیں الہام عام دے او وحی د پیغمبرانوسوہ خاص دہ۔ وحی د
 خدائے تعالیٰ او د رسول پہ مینے کیں یو تار برقی دہ چہ دے
 پہ ذریعہ پیغمبران د خدائے پاک سوہ ہر از او ہم کلام کیبری د
 انسان او د خدائے تعالیٰ پہ مینے کیں ظہور دغہ یوہ ذریعہ
 دہ۔ کئی نو د خالق او د مخلوق پہ مینے کیں عرس مشاکلت او
 مماثلت نشہ۔

شریعت یوازے انسان کے پارہ نہ دے دے بلکہ پہ دنیا
 کبھی دھر مخلوق کے پارہ جدا جدا شریعت پہ خاص خاص وحی
 سے جو رکھی انسان نہ علاوہ نور مخلوق داسے فرمان بردار دے
 چہ ہر وحی دخیل شریعت نہ خلاف نہ کوی او کہ چاہی کہ خلاف
 اُکرو نہ پہ دنیا کبھی نور اسرار صوفی۔ معدنی کافی اشیاء و اشاعت
 لوی۔ چہ دا کافی اشیاء دے سخت یا نرم گرم یا سردی ہلکے بہ سبب
 اُسیپنہ او قلی وحی کہ پہ دے شریعت عمل اُنکری نو دے قوم نہ بہ
 محروم شی۔

و نونہ دا حکم دے چہ دوی بہ خاورہ دآبو پہ ذریعہ چھی او پدے
 بہ سانکے پانڑے او کھونہ جو روی او دے خاصہ مدے نہ پس بہ میو
 پیدا کوی دیتے حکم دے چہ ہر وہ نہ بہ خاص خاص قسم کھیر دآر
 پانڑے جو روی دبیرے پانڑے بہ دے پھیل پستان نہ وی او دآر نہ
 بہ دے مالے میوہ نہ پھیل آکیری۔ پہ میوانا قوا و معز بانڈے ہم خیل
 خیل شریعت نہ جاری دی او دوی پر عمل کوی۔ ہم دیتے خدا کے پاک
 اشارہ کوی چہ

وَاللّٰهُ يَتَجَسَّسُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

دے خدا کے رالیزنے شریعت ہر خہ مخلوق مئی کوم چہ پہ اسما و نوا
 زمکو کبھی موجود دی وَالشَّمْسُ بَجْرِیْ لِمُتَقٰی لَهَا ذٰلِكَ تَنْزِيْلُ الْعَزِیْزِ
 الْعَلِیْمُ۔ نور پھیل مقام کبھی باقاعدہ کرخی او دا غالب عالم خدا کے

چوبہ اندازہ دہ -

خلاصہ دادہ چہ داکوم شریعت چہ ماود تاتہ گران دے - او
 مونہ ترختو دایوانے محوئے د پارہ تہ دے د اقدارے خبر دہ چہ
 محوئے د شریعت ژ بہ بلہ دہ اود فور مخلوق د شریعت وینا بلہ دہ
 د هخوی تبیین او عبادت پہ بل رنک دے او محوئے پہ بل رنک دے انسا
 یو ترقی یافتہ مخلوق دے ہا یوجہ دہ شریعت د کتیر و نوا و خاور
 نہ اعلیٰ او مخصوص دے انسان د ذرہ نطق د خداے پاک سرہ دہ
 نور مخلوق نہ زیات دے خوا انسان د جسم اور روح نہ جو رہے او داد و
 حد احد اصفتو نہ لری - پہ جسم کنس ظلمت دے او پہ روح کنس رنک
 او پاک دہ - د جسم خواہش دے چہ قوت جسمی زیات کری او خاور
 سے جو رشی او د روح خواہش دادے چہ قوت ملکی زیات کری او
 د ملائکو نہ زیات شی - پہ دے کشمکش کنس انسان د پرستو نہ
 جو رشی - ٹوک دیر بدکار - ٹوک لو تا کارہ ٹوک دیر نیک او ٹوک
 لو صالحہ - پہ قرآن شریف کنس بہ تاسو او کورئی چہ ٹوک استغین
 منافقین ظالمین مغضوبین محتدین دی - او ٹوک صالحین متقین
 صدیقین شہداء او اولوالعزم اندیاء علیہم السلام دی - د اقسو
 د جسمانی اور روحانی قوتونوہ د یاتی او کی پیدا کیوی
 د پیغبرانو سنخہ د وحی د راتلو مختلف طریقہ ویک پہ بعض احوالو
 کنس رانی چہ جبرائیل بہ د رحیہ بلبی صلی پہ شکل کنس حضارت سنخہ

راتہ کلمہ بہ دے یو اجنبی پہ شکل کہیں مسافر سے راغے پہ مجلس کہیں
 بہ کہینا ست او د حضرت نہ بہ دے تپوسو نہ اکرہ۔ یو کن ارہدے
 یو مسافر د حضرت نہ پہ عام مجلس کہیں د ایمان او د اسلام تشریف
 اُپنہ۔ حضرت ورلہ جواب در کرہ او بیالارہ حضرت عمر دانی
 چہ دے لارہ نو حضرت مونہ تہ او وے چہ دا حضرت جبرائیل دو
 تاسوتہ دے دے سوالو نو پہ ذریعہ د اسلام او ایمان معنی بنو دہ
 پہ بخاری شریف کہیں دے چہ

أَجِبْنَا نَسْتَمَثِلُ لِي الْمَلِكُ رَحْلًا فَيَكُونُ فَأَمَّا مَا يَقُولُ

کلمہ بہ فرشتہ ماتہ دیوسری پہ شکل کہیں راغہ ماسرہ بہ دے خبرے
 او کرے او ما بہ ترہہ یاد کرے

کلمہ بہ جبرائیل پہ ملکوتی شکل کہیں د حضرت خطہ اللہ ملیہ سلم
 سمجہ راغ۔ او کلام الہی یا احکام الہی بہ دے کلمہ سرہ د الفاظ او کلمہ
 نشہ طلب حکم پہ زرہ کہیں واپور او کلام بہ دے او کرہ او بے د
 حضرت نہ بہ چا او نہ لید او نہ بہ دے دھوا او زواریں۔ د
 قرآن شریف اکثرہ دے پیدے رنای کہیں راغلیں۔ د قرآن شریف
 دا الیتونہ دے تائید کوی

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلْجِبْرِيلِ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ

کہ جو کہ د جبرائیل دشمن وی نو وی دے دہ خود او قرآن شریف ستا
 پہ زرہ باندے د خدا دے پہ حکم سرہ نازل کرے دے

يَلْقَى الرَّؤُوفِينَ آمِينَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ

خدا نے تعالیٰ جبرائیلؑ چہ چامعہ لیکے نو دھنہ خوشہ دہ" پاتے
 شہرہ دا خبرہ چہ جبرائیلؑ د خدا نے پاک نہ قرآن شریف خونک
 وادریہ او حضرت تیر خرنک ندہ کرہ نو دے متعلق ماہر خطہ
 تا سوتہ ثابتہ کرہ . چہ د عالم ملکوت ادویدل ویل اولیل محوون
 د اور بی وویل اولیل او پے شان نہ دی . ن موون پے انسانی علمیت
 باندے دزد کو نو میلوتوتہ دیہ مقرر تقریر ونہ اورد او پے خہ اشارہ
 باندے دھنہ پے مطلب پوھیگو نہ ہنہ دینا ونہ نے کورو . اُس نہ فکر
 او کرہ چہ کہ ذہ او تہ د عام گفتگو نہ خلاف گفتگو کو لے شو . نو پے
 عالم ملکوت کنیں دے ولے دا عہ کلام د خدا نے تعالیٰ او جبرائیل
 پے مینہ کنیں نشی کیدے چہ ہنہ دھنوی و وار و د شان مناسب
 دی .

مکن

ما او تاتہ چہ لبرے روئے مخکین کوئے خاہے نا ممکنہ
 نیکار بی دے ہنہ مکن شوئے د سلیمان علیہ السلام پے ہوائی
 جہاز بہ تہ نہ پوہی دے خواس پر تہ پوسے شوئے خہ بو داوی
 کچہ تہ د خان نہ زیاتے خاہے نہ کوئے او بار بار شہوت تہ خیل خان
 نہ شرموئے ہنہ علام الغیوب قادر مطلق بے انتہا طاقت لرونکے خدا نے
 چہ عہ فرمائی ہنہ صحیح فرمائی محوونہ تم عقل د ہنہ پے مخکین ہو حقیقت
 نشہ

انسان کہ کروڑوں کلونہ چیل عقل لہ ترقی درکری او د حالہ ذخیر او د
 شر پہ بارہ کنیں رنگارنگ ایجادونہ او کری نویا بہ ہر د خدا
 د قدرت و درہ قدرے معلوم نہ کری پہ انسانی عقل د خداے تعالیٰ
 ملکوتی خبرے معلومول داسے دی لکہ یوزر کس خیل کمزورے تلہ را
 داخل او د ارادہ او کری چہ زہ پہ دے تلہ کوہ ہمالیہ وزن کوم۔ انور
 دے انجام بہ خطہ وی۔ ستلشہ یقین دے چہ داؤد کس پہ دے
 و ہر کنیں کامیاب شی یقینا داسے ہرگز نہ شی کیدے فو عقل ضرور
 پہ ہر معاصیہ کنیں بہ کار را ولہ چہ ہر نہ عقل دسی۔ تفکر تدبیر او
 تعقل د خداے حکم دے خیر ہر جائے کنیں نہ۔ خداے تعالیٰ
 فرمائی۔

عَسَىٰ أَنْ تَكُونُوا شَيْئًا وَمَا تَكُونُ إِلَّا حَبِيرٌ
 شَيْئًا وَمَا تَكُونُ إِلَّا حَبِيرٌ ۚ وَاللَّهُ يَفْلَهُمُ مَا تَكُونُونَ

کیدے شی چہ تہ پہ چیل عقل کنیں یوشے بد گزری او ہر د خداے
 پاک پہ علم کنیں نہ وی او کیدے شی چہ تہ یوشے پچیل عقل کنیں نہ
 گزری او ہر د خداے پاک پہ علم کنیں بدوی (گوری) خداے
 پوہیکے او تاسو نہ پوہیکے، اُس پر تاسو فکر او کری چہ ستاسو
 د عقل وزن ثورہ دیے او تال پہ عقل ثورہ اعتبار پکارہ دے ؟

قرآن شریف خزانہ جامع کریمہ

خوبی پچیل ژوند کنس د قول قرآن شریف مجموعہ نه وه جوړه
 کرې بلکه د قرآن شریف اصل دارومدار په یادداشت وواو په
 هغه زمانه کنس د حافظانو یادداشت د خط وکی په وچه دومره ډیر
 ووچه په تشویق ځل اوریدو ډیر ډیر شعرونه یا د دل د قرآن
 شریف د هغه زمانه د مسلمانانو داسه محبت ووچه جان مال عزت
 او ملکونه د دهر د پاره پر لیبودی وو. مخونی به د تگوفونده
 دینه ناست ووچه کله به ایتونه نازل کی چه مونږی یاد کرد او
 په هغه عمل اگرو چه په وحی نازلید وکنس به کله کله روځه تیر شو
 نو دوی به خفه د لکیر ناست ووچه شه پل اشه شه حکونه د انخله
 پداغه وخت کنس لیکونکی کم وو. خو بیا هم زیږدین ثابت او عبد الله
 بن مسعود موجود وو. دوی به قرآن شریف د آغا نو په اورو کو او د
 کجرو په پتو هسه د کتابت په پویدو په خاطر لیکه. دا داسه
 وخت ووچه حضرت اوصحابه لیکلو ته اړکار هم نه وو. د دنیا کوم
 مصیبت ووچه دوی په کنس گیر نه وو. د حافظانو ډیر والی د دسونه
 دور نه په موخو نو کنس منزلونه لوستل دا داسه چوندی ماول
 او حالات ووچه په دے کنس د قرآن شریف جمه کول چا ضروری نه گنل
 خو ډیر حافظان چه اکثر پور نه پوهیگی د هغه په مخکنس د قرآن شریف
 د قلیط احتمال نشته نو د اهل زبانو فدا یا فو حافظانو په مخکنس په قرآن

د زور ز پر د تبلیغ و خیال ہم د چاہ زہ کیں نہ راتہ خر پہ
 پیامہ کیں مسیلہ کذاب د نبوت دعوی اوکرہ او دھخ سرہ د
 صحابہ کرام جنک اُشہ پہ دے کیں او یا حافظان شہیدان شو۔
 دغے دوه سلور و نور و جنکو نو کیں حافظان د قرآن شہیدان شو
 پہ دیوچہ حضرت عمرؓ دا خو خہ کرہ او صحابہ تو پرو و سرہ اتفاق اوکرہ
 چہ قرآن شریف پہ یوہ مجموعہ کیں راجعہ شی ددے د پارہ د کاہا
 او حافظانو جر کہ جوہ شوه زید بہ ثابت کاتب الوحی ددے تو کی
 مشی دو پہ انتہائی تحقیق او احتیاط سرہ یوہ مجموعہ اُلکے شوه
 ہم دغہ مجموعہ دہ کومہ چہ ن پہ دنیا کیں موجودہ دہ بیا دغہ
 نسخہ ابوبکر صدیقؓ لہ ور کرے شوه چہ دھخ خلافت خلاص
 شہ نو دا حضرت عمرؓ لہ ور کرے شوه بیا دغہ نسخہ حضرت
 حفصہ ام المؤمنینؓ لہ ور کرے شوه۔ د حضرت عثمان
 پہ خلافت کیں چہ مسلمانان دیر زیات شو بیا صحابہ و جر کہ
 اوکرہ او فیصلہ اُشوه چہ ددے نسخہ نہ دیرے نسخہ لیکل پکار دیا
 چنا نسخہ دے حضرات چہ زید بن ثابتؓ عبد اللہ بن زبیر
 سعید بن عاصیؓ عبد اللہ بن حارث دو۔ د حضرت حفصہ رضہ
 نسخہ نہ یے شہید یا اوہ نسخہ اُلکے او دھخ ینے عراق۔ شام۔ مصر او
 نور و اسلامی ملکونو تہ اُلکے او دھخ اصل نسخہ یے بیا حضرت
 حفصہ رضہ نسخہ کینودہ۔ قرآن شریف یو داسے کتاب دے

چہ خارو نہ خو پر یکیدہ پہ بانہ و کنش مسلمانانہ یاد دے او
 نور مذہبی کتابونہ خارو نہ خو پر یکیدہ نوم و پارہ پہ کنش
 حافظہ نشستہ - حکمہ ہر چا فوجہ وہ چہ چاٹہ پکنش الیکل - پاتے
 شہ قرآن شریف دیارلس نیم سوہ کالہ حہ و پاسہ او شوجہ
 دہند پہ یوئی کنش فرق رائے او نہ بہ راشی -

یوہ قصہ

یو مشردائی چہ دے انکونزوانو پادر یا نو پہ اول اول کنش راہ
 فیصلہ او کرہ چہ پہ ہندوستان کنش چہا پہ خانہ نشستہ او
 قرانونہ صرف قلمی ہی راجی چہ واقلمی قرانونہ گران گران و
 مسلمانانہ واخلو تردے چہ بیبا پہ ہندوستان کنش مونڈ
 نشی نو بیبا بہ مونڈ و خیل طبیعت موافق قرآن شریف پہ خیل
 ملک کنش چہا پ کر و او پہ ہندوستان کنش بہ نے خوس کوہ
 پہ دے طریقہ بہ پہ قرآن شریف کنش اختلاف پیدا شی او
 حروف عیسائی مذہب بہ خلق آہنی - یو مشر مسلمان تہ دہ معلومہ
 شوہ ہند یو پادری تہ او دے چہ داستا سو خیال غلط دے کہ
 چہ قول قرانونہ تا سو پہ سمند و کنش لاہو کری اخدائے و
 نہ کی (نوحہ) پہ قرآن شریف حہ او نہ شی کیدے حکمہ قرآن شریف
 و مسلمانانہ پہ زبر و نو کنش لیک دے سے خانہ سترے
 کوئی -

اسیابی ذوات انجیل زبر و ہنر حاکم نشستہ او حکمہ کتابت کنش اسان دہ (نہ)

خلاصہ دامن چہ ما قرآن شریف ہر حصہ قرآن شریف بہ چہ
 فتح کے باز یاتے قیام حروف پکین نہ شتہ او نہ بہ اشی۔ کردہ قرآن
 شریف وکیل پندے پویدل او پو دے عمل کول پہ ہر مسلمان بالغ
 عاقل سری او خزے فرض کی۔ کچھے چاداسے انکرہ لکھ چہ حق
 روئے دے بدقتی نہ موف خیل خان خیل اولاد دستان ویتو
 چہ نہ قرآن شریف گوری نہ پر پو ہوگی او نہ پر عمل نہ تیار کی۔ نو
 دواسے مسلمانانہ دنیوی ادا خوری ہونہ خرابگی۔

اے خدایہ ! تہ قادر توانایے تہ خلق و زرو نہ کر خوکے یے
 خون بہ زورہ کنی ددے خون کلام محبت پیدا کرے موف پر پو پہ
 کرے او موف پر عمل کوئی کرے امین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَحَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مختصر حالات

تہ حضرت محمد علیہ السلام و پینہری خوشخبری تو لو محلیتو
 ور کریدہ قورات کتاب دانیال، زبور، انجیل او مکاشفات یوحنا
 کنی چرتہ مجمل ذکر دے او چرتہ دھونجی نوم احمد یا محمد شتہ
 دے ددے ترجمہ او تفسیر ہا دریا نو پہ خار قلیط وکیل مطہر اور
 سرہ کرے دے بلکہ دھندوانو پہ کتابو کو کنی لکھ دینا او دے پارسیا

یہ دساتیر و کنس مہم و حضرت درین دہاتلو ذکر شدہ یہ دے
بارہ کنس خوف و عالم انوہی کتابو نہ لیکلی دی۔

خوف و خوف ہی چہ پیدا شدہ نوہ فارس اور خانے سرے شوے
دکستری دہ بادشاہ محل منارے افرزیدے یہ عروج کنس قضا
رک شدہ حضرت موربی بی نوم امن و۔۔۔ عجیب عجیبہ واقعات
خلان حادث الیدہ حضرت دہیک چلے او خوش خلقہ شہرت
یہ قول عرب کنس کیدہ ہا و خلق و پیغمبری نہ محاکن دروئی یہ
تقرین کنس او دے او دے قصیدے لیکلے دے حضرت یہ جو
مبارک یاندے بارانو نہ غور حکمت شو۔ حضرت یہ یہ یتیم نو غریب
خلق او کنس ہا دے نہ صرف ہر بانی کولہ بلکہ دروئی خدمت
سودا او دار و درمل بہ دے کولہ کول۔

حضرت لایہی انہ و وچہ والد صاحب عبد اللہ تر وفات شدہ
او تقریباً دہ شہر و کالو و وچہ موربی بی امنہ "عمر وفات شوہ دہ
حضرت حفاظت میا دہ قوی نیکہ عبد المطلب کوہ چہ حضرت
عمر شہ دہ پاسہ دہ او کالو شہ نو عبد المطلب مہ وفات شدہ۔ او
ذمہ داری پہ ابو طالب چہ حضرت ترہ و وراغلہ

کرم وخت چہ حضرت دہ پیغمبری روئے نزد دے شوے نو
حضرت اخلاص و خلانہ ناستہ خو منہ کرہ او پہ غار حرا کنس چہ
تکبہ شریف نہ تحجینا دہہ ہم میلہ لڑے دے کیناست۔ دے دے

غدا دوزخ والے مخلوق کو اور پلنوالے نے پتھلے پاوے دیے۔ اے المؤمنین
 یہاں خدیجہ رضی اللہ عنہا بہ دیوٹور وٹو خوراک ادا وہ حضرت
 سخیہ یورے اوکلہ بہ حضرت ہم کورنہ بلغ
 پہ دے طریقہ چہ حضرت نہ جسمانی تاریکیوں سے شوق
 اور نرا رزق اللہ نوز پاک روحانی مینا نہ حضرت پہ زور نرا
 راتل شروع شوق کتوا ووفو بہ ورتہ سلامونہ کول دھر
 طرف نہ بہ السلام علیک یا رسول اللہ اوازونہ وو۔ حضرت
 پچھلہ دیر حیران وو۔ ٹوک بہ شکاریدہ نہ اوسلامونہ بہ کید
 شو۔

حضرت یوہ روئے دھراء پہ غر ولالہ ووچہ یوسرے رانہکار
 شہ او داسے نے اوئے چہ

اَللّٰهُمَّ اِنَّا جَبْرَائِيلُ وَاَنْتَ رَسُوْلُ اللّٰهِ
 زیرے دی پتا اے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) زہ جبرائیل
 یحراوتہ دالہ رسول نے او دینیم کپرایے چہ دیرہ بنائشت
 وہ حضرت پہ لاس مبارک کینودہ۔ اور اسے پے اوئے چہ
 دا اولولہ حضرت اوئے چہ زہ لوستونکے نہ یم زہ امی یم بیا جبرائیل
 حضرت دینے سرہ اوٹکو واداسے پے ورتہ اوئے چہ خدہ
 اُس وایہ حضرت بیا مہمہ عند اوکرہ غرض دا چہ درے خلہ
 حضرت دجبرائیل دینے وصال حاصل کرہ او بیا پ لوستو

تادرسو۔ نوحہ اسرائیل دے چہ وایہ
 اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ
 عَلَقٍ. اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ عَلَّمَ
 الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ۔

بیادوی دوارہ دغره نہ بنکتہ راکو شوا و ہلتہ جبرائیل یوہ
 خپہ او و ہلہ چہ پہ ہخ کنس چپہ را بنکارہ شوہ اول دمنوے
 د پارہ حضرت جبرائیل اودس اکوہ او بیائے حضرت رسو
 خدا صلی اللہ علیہ وسلم تہ اوے چہ حجابشان اودس او کوہ او
 دوہ رکعت موخہ او کوہ۔

ظلامہ دادہ چہ اودس او موخہ کول حضرت تہ پدغہ روخہ اسبوتہ
 شوا و سورہ "اقْرَأْ" نازل شو کو یا دغہ روخہ حضرت مکمل روحانی
 تعلقات د عالم روحانیات سرہ پیدا شو حکہ خدائے پاک فرمای
 چہ وَوَحَّيْنَاكَ ضَالًّا فَهْدًى تانہ دے روحانی خبر و حال معلوم
 وو نو موخہ در تہ پہ خپل رحم لارا و بنودہ او بل خائے داسے مانی
 چہ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ اے نبی تہ نہ پو پدے
 چہ کتاب خہ دے او ایمان خہ دے حضرت دے دے واقفانو نہ پس
 کورتہ راغ حضرت خدیجہ رضی تہ دے دا حالات او دے ہخ حضرت
 ورقہ بن نوفل سجدہ بو تہ دے د اسمانی کتابو نو لوئے عالم و وہخہ
 چہ واقعہ وادریدہ نو داسے یے او دے چہ داتاسخی و لکھی جبرائیل

وواو تہ خدا نے آخری نبی کے دے نہ پس شیہرمیا شے ہی بند
 وہ پہ دے حضرت طبیعت مبارک دیکھنے اور دیکھو۔ خوبیا
 مدثر، مزمل، نون، فاتحہ اور نبت سورقونہ نازل شو۔ حضرت
 دپیخبرئی نہ پس دیارلس کالہ پہ مکہ کنیں وو۔ پہ ہوانا نو کنیں اول
 اول ابو بکر رض او پہ ہلکانو کنیں حضرت طی او پہ خرو کنیں حضرت
 خدیجہ رض ایمان راورے وو۔ خلقو پہ مسلمانین و دیکے کافرانو
 کنیں دیہ غصہ او کینہ پیدا شوہ پدا یوجہ غوی مسلمانانو تہ
 دیر تکلیفونہ و رکول شروع کرہ۔ اخرکار د مسلمانانو یوقونکے د
 دجحفہ طیار سرہ دحبشو ملک تہ لارہ ہی دت اکرہ۔ دھنے حائے
 بادشاہ نجاشی و وچہ عیسائی وواو دتورات انجیل بنہ عالم وو
 ہفتہ تہ معلوم وہ چہ آخری نبی بہ راخی۔ ہفتہ ددے مہاجرینو تہ پیوس
 اکرہ۔ قرآن تر واوریدہ اوسرہ دخیلو وزیرانو مسلمان شہ او د
 دے مہاجرینو دیر وادار و مداد اکرہ یو خور وے پس حضرت
 رسول خدا ہم سرہ ابو بکر رض نہ مدینے تہ روان شہ دمدینے
 خلقو پہ حضرت داوول نہ ایمان راورے وو غوی د خوشحالے پھوہے
 او د حضرت لہ داغے وو۔ نیچو پشت روئے حضرت پہ قبا کنیں وودا
 حائے دمدینے نہ درے میلہ لرے دے پیامدینے منورے تہ
 داغہ پہ مدینہ کنیں باقی قرآن شریف نازل شہ۔ اول دبد رجبک
 دیکے د کافرانو سرہ اشد۔ بیا دأحد وغیرہ او بیامکہ مکرمہ
 فتح شوہ۔ خلاصہ دادہ چہین بنجد عراق او بحرین قول داسلام

تا بعد از شو بہ لسم کال دہجری کتب حضرت بہ دولسم د
 رومی خور د کمل بہ روح د دے ظاہری دنیا نہ تشریف پورہ
 د حضرت نہ پس صحابہ کرام د دوم شام مصر ایران وغیرہ ملک
 فتح کرہ او پہ فتح د زکے د اسلام رزنا بہ خورید و الکیدہ بیا د
 تا بچینو بہ ذمہ کتب د هندوستان بہ ملک کتب بہ سندہ کتب
 اسلامی تبلیغ را اور سید -

د حضرت نہ پس ابو مکرر رضی اللہ عنہ بیا عمر بیا عثمان رضی اللہ عنہ بیا علی رضی اللہ عنہ
 حسن رضی اللہ عنہ پہ دیش کالہ کتب د کنہ واد بہ واد خلیفہ مہمان وو۔ د دوی
 نہ پس خلافت بہ سلطنت بدل شدہ او معاویہ پر قابض شدہ قیامت
 ہوئے یزید بیا د ہضہ ہوئے معاویہ بیا مروان او دغے دیرہ مدہ
 باد شاہی د دوی بہ اولاد کتب وہ د دینہ پس سلطنت عباسی
 خاندان نذرانے او سلور سوہ کالہ پہ عباسی نو کتب سلطنت وو
 ہارون الرشید او مامون الی شید باد شاہان پی دے خاندان کتب
 وو بیا د مغلو قوم چہ پید غہ وحت کتب کافران وو پہ بخدا د حملہ اور
 شو۔ نوہ مسلمانان و سلطنت لارہ ہو بیا د معمر باد شاہان نو مغل
 او بیکہ او د دے نہ پس مغل مسلمانان شو۔

پہ من بینہ منورہ کتب سورہ بقرہ ال عملن مائدہ توبہ
 نازل شوی سی۔ د قولہ نہ دوستو سورہ براءۃ یا سورہ نصر نازل
 شد۔ قرآن شریف پہ درویش کالہ کتب لزل نازل شوے دے

موسیٰ قاضی
 حکیم مولیٰ محمد رفیع
 مولیٰ محمد رفیع

چہ خلق دا پہ تیارہ تیارہ یاد کری او پہ ہنہ عمل او کری حضرت
 دے پیہرئی نہ ٹکس یو کناار شام تہ د قافلے سرہ سوداگری تہ تے وو
 اورا ہبا نو پہ نو ٹخا نو پٹا ندے وو او پہ دے وجہ ہنوی تیارے
 نہ والیس راغلی وو۔

د قرآن شریف د مضامینو مختصر بیان

د پیہر انو عظیم السلام پہ دنیا کس د رالیکو مطلب داوی چہ د
 خلقو نہ فساد لہے کری او کوم کارو نہ چہ د انسانی فطرت مثلاً وی
 ہنہ رک کری۔ د پیہر ژوند د صداقت یوہ نمونہ وی۔ جل پیہر ان
 پچیل تعلیم کس یورنل وی کہ فرق دے نو صارف فردی اولر لہے دے
 خوہز د بنی نیلکہ ابراہیم د دیر پاک شریعت خاوند وو۔ خوہر بو د دے
 اصلی رنگ مسخ کر، ادہ خدائے پاک نہ تے یوہ دنیاوی بادشاہ جو رکھ
 دہ لہے وزیران پیدا کر۔ ٹوک و ذوق ور کوئی شو۔ ٹوک باران و روشی
 کرے شونند روہ نیاز و نہ او شکوائے ورلہ و وکول شروع کرے شو
 او باقاعدہ د دویم درجے خدایان شو

پہ عربو کس عروہ لہی د بت پرستی اولے گتہ کینو دنگن مے
 د بت پرستی خوہز د بنی نہ درے سوہ کالہ ٹکس شروع شوہ وہ
 اد حرنک چہ دھند و انو پہ درمسالو نو کس د کرشن بت پرست وی
 دھنسہ نہ پہ عربو کس ہرے قبیلے خان خان لہ بت جوہ کرے وو۔ د

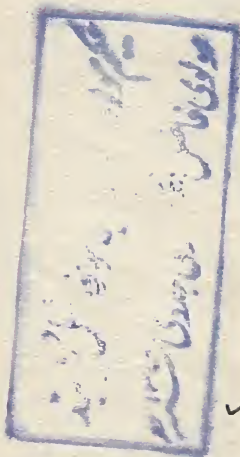
بني کلبو د بت نوم وود و د هذيل د بت نوم سوا و و د منبر د بت
 نوم بنو و د همدان تيوق و و د حمير کسما و و د ايجو واره د بتان
 د نوح په زمانه کيښ هرو و و قریشون خاص په ابراهيمي جماعت کيښ چه
 کعبه شريفه وه د حضرت ابراهيم او د حضرت اسماعيل د نوم بتان
 ايځي و و د دے ته علاوه د واره واره بتان هرو و و د کعبه شريفه د
 قولونه د لوستي بت نوم هبل و و

د عربو مذهبي تقسيم

۱۱۱ معطله - معطله عام طور ستره بت پرست و و چه د بغي
 د دحائے پچائے قران شريف کوي.

انکم و ما تعبدون من دون الله حصب جهنم

تاسوا و ستاسو بتان به د دوزخ لورگي يي. د دوي دا هم عقیده وه
 چه پيس د حركه چوندي كميدل نشته اود اوبوندا د طبيعت اود زمانه
 په وجه د دے دے خلقت په وړي والي د دے خلقتو اكثريت په يورپي
 ملكونو كېښ دے اود دوي شاگردان و خوږ په وطن كېښ هم راز و خون
 شوكي دي په سياسي د لوكيښ د دوي كافي تعداد شته د دوي دا
 هم عقیده وه چه مال دولت او شان شوكت او كتنه په هر
 طريقه چه وي. په وعده باندې نه شي كيدل نه وي پكار چه كم طرحت
 ته هوازي هغه خواته تلل پكار وي د دوي ذكر خداي پاك داسه
 كوي و قالوا ما هي الا حياتنا الدنيا نموت و نكفون و ما نكفون الا الله

نور ہنس لستہ عکوف ہم دغہ دنیا وہ او کہ دے دا چونہ دے او
 حوینہ عکوف او ژوند د زمانے پہ لاس کیں دے دتباؤ عبادت دے
 د بارہ کوی چہ دوئی بہ سفارش کوی "مَا نَعْبُدُكَ إِلَّا لِيُقَرَّبُنَا إِلَى
 اللَّهِ رَبِّنَا" دے جواب خدا نے داسے کوی چہ "مَنْ قَالَ ذَلِكَ يَشْفَعُ عَبْدًا"
 إِلَّا بِإِذْنِهِ "وَكَيْفَ يَكُونُ إِجَازَتُكَ خَدَائِكَ مِنْ شَفَاعَةِ أَكْرَمِي دُورِي"
 وے چہ وارسلو خو حوینہ نشان خورل سکل کوی دے خرنای سپنہ
 دے رسول خو فرشتہ بیکارہ دے حکم خدا نے تعالیٰ والی دے "وَلَوْ جَعَلْنَاهُ
 مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا" کہ مونہ ملائکہ ہم رسول راہینے وے نوہ
 بہ ہم د انسانانو د رسول والی پہ وچہ سرے دواوہ اخیرہ یوئے
 پہ حضرت محمد کیں نہ وہ بلکہ "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ الْمُؤْسِلِينَ إِلَّا تَهْمًا
 لِّمَا كُنُوا لَظَّامًا وَيَشْتَوْنَ فِي الْأَسْرَاقِ" مخکنی قول دسولان خو اکثروکی
 او پہ بازارو نو کیں کر حیب وکی دو فالوہ نیول دعوو پہ بارہ کیں
 عجیب و ہونہ بیکارہ کول فرشتوہ د خدا نے پاک لورہ ویل دپیر یافو
 نہ اصدا د غوختل کاہنا نو سجنہ د غیب و خبر و معلومہ نو د بارہ تلک د ستور
 د اثر پہ بارہ کیں عقیدے سائل چہ باران عطا مالدار ارفیق کیدل
 دے ستورو پہ وچہ دس سفر و نہ خوبیاد فروخت بہ دے دستور
 پہ ختوپر پوتو کول د اقسام خیالات حوینہ د اکثرو ناہور نا تو ہم
 دی دا خبرے بہ درتہ معلومہ شی چہ لدینہ قرآن تعریف منع کوی
 (۱۲) محصلہ ۱۔ دا خلق یو خدا نے منوکی دو۔ دتبا متظر وہ۔ خو

سہ

دیر لڑو دو پہر دے۔ کہ کہ کنبی عی و بہ نصیل و وجہ کہ کچے شریفہ صد
 بہ لے لگی لکولے وہ کہ تو حید و عظام بہ لے کا و و خلاق بہ لے کہ شریکانو
 نہ منہ کا و و حش نشاد کہ حساب کتاب قائل و و۔ بل قسین بہ ساعد
 دو ہفتہ دیر لوئے شاعر و و۔ بل عامر عد وانی و و دے حکیم اولوئے
 خطیب و و دے وانی چ

چہ ماد اسے شے نہ دے امید لے چہ ہفتہ خیل خان پنجیلہ
 بین اکری و و اکرم شے چہ را تلونکے دے ہفتہ شے
 تلونکے ہمدے

قرآن شریف کہ سلور و لو و لو کہ اصلاح کہ پارہ خائے بہ خائے
 ارشادات کریدی۔ دوی کہ فطرت سلیمہ نہ خلاف و و اول عرب معطلہ
 چہ کہ ہفتوی تفصیل بیان شہ دویم یہود و ی پر دوی کنبی دعوہ ناکار
 والے و و چہ کہ مبنی اسرائیلو پیغمبران ہم کہ دوی اصلاح او نکرے شوہ
 روزانہ بہ یہود یا نو مجزے لیدے او نافرمانی بہ لے کولہ بہ اخر
 کنبی و دتہ حضرت عیسیٰ او حضرت یحییٰ او وے چہ زرکوی سم شے
 سمینی کہ السمانی بادشاہے زمانہ زر را تلونکے دے او داسے یونی عربی
 را تلونکے دے چہ کہ ہفتہ پہلوس کنبی بہ زور و شہریت وی سرکشانو
 کہ بہ سزا و رکوی کہ دے نہ کہ دوی مطلب جو بن حضرت علی اللہ
 علیہ وسلم و و۔ یہود یا نو تہ پہ نوریت کنبی کہ محبت پہ و جبہ جوئے و پل
 شوئے دے۔ کہ نہ یہود یا نو واقعی جوئے والے واعشتہ اڈخان

خوش

لوتے لوتے الزامونہ لکھی وو۔ قرآن شریف دے دے والی مطلب ہر د
 پیتھیا نو معصومیت بیان کرہ ہر جادو اور منکر کیں دیہ کرتار وو
 تر دے حدہ چہ حضرت سلیمان طرف لے دے دے نسبتہ کاوو۔ یہ
 حضرت مریم ہم کوئی ناجائزے بدگمانی کوئے عیسے عہ دوی مسیح بحال
 وے دیو دیافو حضرت رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم سرہ د
 دیہے دشمنی وجہ داوہ چہ یہ قرآن شریف کیں عیسے معصومیت درمیں
 پاکہ امنی بیان شریفہ بیاضہ یہ یہود یا نو کیں بیکان طمان عبد اللہ
 بن سلام او کعب اخبار غوندے مسلمانان شواو یہ تھلہ احزاب کیں
 بن قریظہ بنی نضیر او دخیبر یہود یا نو تہ اتنی اسلامی شریعت خیل
 اثرا دینودہ۔ یہ سورہ بقرہ او یہ نور او اکثر سورہ نو کیں یہ تاسو
 دخیوہ یا نو اکثر حالات او کوئی۔ دتفسیر انتظار کوئی۔ انشاء اللہ دیہ
 درہ ستاسوتندہ مانہ شی۔

درہ رضاری دی دخیوہ یا نو مذہبیات وو۔ دوی سخیہ واقعات
 کیں دعیسی علیہ السلام ہفہ انجیل نہ وو اگرچہ وار یا نو دعیسی دین پہ بارہ
 کیں دیہ کوشش کرے وو فو بیا دعیسیوی پہ درہ صدی کیں پہ سوو نو
 درو عین مسیحیان پیدا شو چہ ہفہ دعویٰ کرہ چہ روح القدس جبرائیل
 دوی سخیہ راجی او دوی تہ الہام کی بری۔ دوی دیہ درو عین عقاید او
 دھونہ حضرت عیسے تہ او دتھہ دخیوہ وار یا نو تہ منسوب کرہ۔ داسلور
 والہ انجیلونہ چہ ن روئے دعیسیا یوسف تہ دی اد پادریان پر دیہ نازیکی

وادوے زمانے چور دی دودے خدا یا نوعقیدے - تکفارے مسئلہ
 دے عیسے اذخداے والی وہم دے زمانے درونجنو مسیحیا نواہیا دے
 دوی بہ دے چہ بخود یا اللہ خداے پاک نہ عیسے بہ دنک کنیں دے موم
 گہہ کنیں داغے او بہ حمل کنیں پاتے شہ ادہیا بہ انسانی جامہ کنیں
 دنیا نذر داغے او دہنی ادمو دکنہ او تو کفارہ شہ - خداے پاک لہ دے
 دہنی ادمو دکنہ او نوصاف کو بہ طریقہ نہ ورتلہ بہ یوحنا خاں
 پیمانہ کرہ ۶ ادہیا دراتلو وعدہ لے او کرہ دے تو لو خبر و تردید نہ
 بہ تاسو بہ قرآن شریف کنیں او گورے دوی بہ دے - قادم نہ را واخل
 قول پیغمبران کنہا کار دی بہ دے وچہ خداے پاک دودی بہ خاطر درے
 دے بہ جہنم گئیں و - پوروس واری وائی چہ بہ شریعت عمل کول حرام
 دی - دے شرابو سکوا و دکنہ کول احازت درکوی او دغہ وچہ دہ
 عیسایان خہ بنکارہ بہ کار دی کوی - پچنیل دین کوچہ - انجیل - صداقت
 او ایمان داری پورے خاندی او دغہ عیسایان بہ کالجوف دیورپ بہ
 ملکوف دے نیر نکیا فو بہ محبتوف بہ جو کو او کونسلا فو کنیں دغہ نقشہ
 مخوف بہ ہندوستانی خاندانی مسلمانان کنیں بنکاری مخا فو دا تجو بہ وہ
 چہ نیر نکیان بہ لادہ محہ بہ صد عہ پورے توے نہ کوی لکہ چہ موزہ
 نقلیان مسلمانان پر کوو - شراب خوری ارز نا کہ دیورپ بہ بازار و نو کنیں
 کیری نوزخون بہ ملک کنیں ہم دغہ و دغہ ز یا شیگی - موزہ بہ دے عجن پو
 او داغہ بہ نہ دے چہ نیر نکیا فوراً نہ ملک و اعشہ غرق شو تباہ شو

✓
قول

طوے

محکم کی کہ میں نے مخلوق عبد اللہ بن ابی بن سلول خیل بادشاہ جو رو در خو
 یہ حضرات راغ نود ہندہ کہ طرف نہ خلق اسلام طرف تہ راغ داخبرہ
 عبد اللہ او کہ ہندہ دوستانو تہ دیرہ ناگوارہ وہ یہ ظاہر کیں خودہ مخالف
 نہ شہر کو لے خو یہ پتہ بہ تہ یہ حضرت او کہ ہندہ یہ صحابہ و باندے
 اعترافونہ کول۔ لس مثل طیار خوارہ بہ ددہ ملگری وو دردی ذکر یہ
 سورہ منافقون کیں خصوصاً اد یہ نور و مقام تو کبر عمو ناراحتی۔ یہ حضرت
 عائشہ رضی اللہ عنہا چہ کوم الزام لگید لے وو ہندہ ہم کہ دردی سازش و
 یہ سورہ نور کیں دا ذکر شتہ۔ دا خلق یہ کہ جہا در نو بہ حیلو مہا نو
 باندے پتیدہ او نور خلق بہ تہ ہم منع کا در المبتہ کہ غنیمت یہ موقعہ
 کہ دردی کہ اسلام دعوی کولہ۔ دردی بہ کا فرانوتہ کہ مسلمانانہ حالات کہ
 جہاد خبرونہ پت پت رسول خو قرآن شریف کہ خلق یہ ذر و نو کیں اسے
 خانے اکرہ چہ بغیر کہ دو و طور و منافقانہ نور قول منافقان مسلمانان
 شو کہ دردی نہ علاوہ کہ نور و تو لوگ اھا نو ذکر یہ قرآن شریف کہ نور
 عرض کرے شویدے چہ خلق کہ لارونہ وادری او کہ اسلام صراط
 مستقیم اختیار کری۔ کہ جو سیا وائش پرستو نور پرستو چہ نیردانہ
 دخیار خدای او اھ من دشمن خدائے حق۔ ہم تردید یہ قرآن کیں شتہ
 خلاصہ دادہ چہ قرآن شریف او حضرت محمد صر کلہ چہ آخری
 کتاب او آخری نبی وو نور و دی یہ واسے زمانہ کیں داخلہ چہ ذکر اھر
 قول اقسام یہ دنیا کیں موجود واد کہ ہنوی دیر یہ عام فہم طریقہ
 سارہ تردید او اصلاح قرآن شریف اکرہ دادا سے مکمل تسلیم شہ چہ
 ترقیامتہ کہ بل کتاب او نبی ضرورت پاتے نہ مشہ سنئی او را تلونک

قرآن کریم بہ حضرت دہلوی کے شاگردوں کی

محمد زہرہ کے آرا

اے کاملہ کاملہ دینہ! ادا کیج دے کہ وہ کہہ رہے ہیں کہ وہ شاگردوں کی ہوتی ہے
 خورائے ماعونہ کے ناقد شناس سچے ہے کہ آرام طلب اور پامیت
 مہول کنیں پیدا مسلمان دے۔ نہ کہ دیر عزت میلہ کے خورہ کورہ ستا
 بہ قدر نہ پوہیں نہ نہ خالص دوست کے خود شناس نورانہ دشمن کرے
 ہے کہ نہ خورہ زہرہ دیکھ کر ہے خورہ بارہ کنیں دیر شکایتوں کے معلوم نہ
 کہ نہ بہ دیکھائے سچے خورہ بارہ کنیں خورہ خورہ پتا کنیں افرشتہ خورہ
 مہا کنیں دقتوں کے مادہ نشستہ۔ نہ مازدہ کرے خورہ مادر باندہ کے عمل اور کنیں
 نہ خورہ نہ تار کنیں پروت کے خورہ دیکھ کر ہے یہ غم غمیں ستا عالمان
 خورہ زار دیانہ بل چادر دور دورہ وہ سوغی مذہب و خانہ پارہ زہرہ
 سبزی و طرف نہ مہا کنیں قابلیت روحانیت اور فدائیت نشستہ اور بل
 طرف نہ خورہ مہا کنیں کنیں لوائے عزو نہ دیکھ کر نہ پوہیں کہ نہ ستا
 مہا کنیں قدر اور کم؟ نہ ستا خدمت اور کم؟ نہ پتا خورہ و بان
 شم؟ خورہ نہ معلوم دے کہ خورہ زہرہ کنیں کہ قابل تعریف و عبت
 نشستہ نہ نہ ہی خورہ بالکل خالی ہر نہ دے۔ خورہ زہرہ کنیں دیکھ کر
 زیات کرہ خورہ نہ دنیا حرص کرے کہ خورہ نہ نہ اد قلم کنیں دایہ اثر
 پیدا کرے کہ اول پچھلے پتا باندہ عاشق شمع اور بیا دلہ نور عاشقان

بسم الله الرحمن الرحيم واغوثاته كرا نه نه ده قه مجيبا الدعوات في

د قاری شریف علی

یہ قرآن شریف کتب کے شمارہ عالمی ہے جسے تہذیبی اور موعظی و
دینی اور رسالت و فاضلہ کے لیے دینے کے لیے پوری کتب پختہ عالمی نے
قرآن شریف کتب پختہ پورہ ذکر دی۔ اول علم الشیخہ دینی و
کمال ہائے عقائد و قدر دیدہ و دہشتہ قدرے ذکر پہ تیار شوی
فضل و قرآن شریف مضامین کتب اور شہ۔ دوم تنقید پر بالاء اللہ
یعنی و السلام و اود و ذی و اود و مغل و قاف و پیدایش بیان و شہ
اور دوحے تلہ راتلہ۔ و السلام نہ باران و ریدل و ذی نہ شک و التکلیف
و باد و اول و تلہ و نور و اود سپور و رنتار دغی و کور انتظام
کول پہ بیمار و نو کتب و اوسمیت طریقہ۔ و اخلاق و اصلاح و خداے
ذات و صفات و عالم فنا و غیرہ۔ واپہ داسے عجیب سادہ طریقہ
سہ ثابت شوی پدی چہ اُشیاران و رند حیرانگی پدی خبر و
خار و نو عالمان و باندر و نا پویان پوشان پوہیکی و خداے
و ذات و اود صفات پہ بارہ کتب اگر کہ لفظ نہ سمیعہ او بصیر و دنیا
و جہ استعمال شوی و لیکن خداے لیدل و اود ریدل و خوب
پیشان سار گوا و تو کو نو تہ محتاج نہ دی شک خداے پاک رانی چہ
لَمَّا كُنَّا مِنْ شَيْءٍ أَوْ دَاسٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَخْلُقُ إِلَّا مَا يَشَاءُ

مخلوق انسان ادغیر مخلوق خدائے یو شان کیدے شی صفا خبره ده چه
 نشی کیدے. دریم علم التذکیر بایام الله دے یعنی هغه واقعات او
 حادثے میا نول چه په هغه کسب د نیکانو د نیکے او د بدانو د بدی ذکر وی
 په نیکانو چه کوم احسان شوے دے هغه او په بدانو چه کوم من ارا غلید
 هغه میا نول. هم دغه وجه ده چه په قران شریف کسب قسے صرته دومه
 ذکر وی چه د کوم نه مطلب نصیحت اغشته شی د تورات انجیل کتاب التاریخ
 او کتاب السلاطین پشان روغ چور تاریخ په قران شریف کسب نشته په
 قران کسب هغه قسے بیان شوی دی کوم چه خلقوته یادوے او خلق نواقف
 دو په عناب کسب گرفتار شوی قومونه او خارونه ورته معلوم ور لکه
 عاد. ثمود او نوح یا لکه حضرت ابراهیم. د نبی اسرا یلو پیغبران دما
 العزیزین وغیره یا لکه د حضرت آدم قصه چه پیدائشه. ملائکه ورته
 معبد ه او کرمه شیطان قرانکار او کرمه. نوح د هود. د ابراهیم د لوط
 د شعیب د خیل قوم سره خبرے و غنا و نصیحت او د قوم جواب خدائے دے.
 سر د کشا نوله عناب ور کرمه او پیغبران سر د تابعان روچه کرمه. د موسی
 او د فرعون او د نبی اسرا یلو په منبر کسب بحث او د دوی نافرمانی په سلو
 منزلو نو کسب داخل واقعات د داود د سلیمان د خلافت قصه د هغه کرامتونه
 د ایوب او د یونس د مصیبت واقعات د زکریا د دعا قبولیت. د عیسی د
 پیدائش معنی انه قصه د حضرت ادریس انسان ته ختم د حضرت ابراهیم
 د نمرود سره بحث د مرغوثه ندی کیدل خیل هغه اسمعیل قربانی کول

کہ حضرت یوسفؑ مقدمہ حضرت موسیٰؑ پیدا اُنش او پہ نیل کنیں کہ
غور زید و واقعہ پیا کہ فرعون پہ کور کنیں لو ٹیدل۔ یوقبلی پہ سوک
وہل او کہ مصر نہ تختیدل مدین نہ رسیدل بیا ملتہ دودہ ہمار
کیدل او کہ مصر نہ پہ والیسی کنیں پہ لار کنیں داو شعلہ لیدل دے
نہ خبری اور دہل۔ دینی اسرائیلو نما جلالول کہ حضرت موسیٰ او
کہ حضرت خضرؑ پہ معین کنیں ملاقات د طاوت او جالوت کہ ذی القرنین
او کہ اصحاب کھف و قصہ کہ حضرت عیسیٰؑ د درے حواریا تو حالت چہ پہ انطاکیہ
کنیں دوعظ د پارہ تلی وو کہ حبیب بخار واقعہ چہ کا فواف شہید کرے
دو کہ اصحاب اخذ و د قصہ چہ پہ سورہ بروج کنیں ذکر دہ کہ اصحاب
فیل واقعہ کہ حضرت عزیرؑ سل کال مرگ او بیا ژوند پہ دے قصو
کنیں طرف و اعرض دے چہ خلق کہ شرک او کنا شو نو نہ چہ شی او
کہ خدا نے کہ عذاب نہ اُپر کنی مخلصان نیکان شی او کہ خدا نے پہ
پہ امداد اعتبار او کری۔

حَلَوْرَمِ عِلْمِ التَّذْكِيرِ بِالْمَوْتِ وَالْآخِرَةِ يَعْنِي كَذَلِكَ أَوْ كَذَلِكَ
وَأَقْعَاتِ خَدَائِیْ پاك چہ خرنای دا دنیا او کہ دنیا مخلوق پیدا کر پک
ہم دے دنیا د فنا کیفیت او د فنا نہ پس بہ چہ شہ واقعات راہی
دامم پہ قرآن شریف کنیں ذکر دی او خرنای چہ کہ انسان پیدایش
دو دے خلق د معنی نہ شوی دے دے دے روح قبض کیدل او دے
دا عاجز والے دہ تہ پہ ٹنکدن کنیں کہ جنت او دوزخ نظارے

بنکاره کیدل د ملائکول کیدل د هغه د قیامت علامات د حضرت مسیح
نازلیدل د دایه الارض بشکاره کیدل د یاجوج ماجوج غلبه د اسرافیل
د شپیل پوکل د آسمان وړاندو ستور و د غار وړاندو او کړو د زلزله په وجه د
مالو پو غوندې په نندارتون کیدل د ملائکو صف بسته او دریدل او د
عمل نامو په نخی او کس لاس کین وړ کول خوږ د لاسو خپو په موږ شهادت
او خوږ علمونه په ښه یا ښه رنګ کین ظاهریدل د خدای په دیدار
خو شالی د جهنم کیفیات. طوقونه زنجیرونه گرم اوبه و ټاپره په قرآن
شاین کین موقت په موقت بیان شوی دی

دا داسې واقعات دی چې خداوستان په دې وړوکی عقل کین نه رځي
خو تاسو ته د عقل د قوت کمیت حال مخکې بیان کړې دے امید دے
چې تاسو ته په یاد دی که خوږ په قرآن په واقعات کین یقین رکړ او
د کتاب د هغه لور د خدای کتاب منو چې کوم قول د نیا په یو کڼ
فنا کول شي نو موږ ته په تېرو واقعات کین شک شي راتګ البته د کم
ایمان شادند کوم نه دے چې شرمه سترګې وی دومره نظر لګی خدای
و هر چاله پوځ ایمان او په خدای باندې یقین وړ کړی امین

نجم علم الاحکام دے یقین د ښه کافو د پاره چې کوم کارونه په دین
د نیا کین ضروری وی هغه په موږ لور و ا چې اوستې کړه او کوم چې
ضررناک دی هغه په موږ له حرام کړه. د یو ضروری لور د هغه نه کم
واجب او د قول نه کم مستحب دی. سخت نقصانی حرام د هغه نه کم مکروه

تحریر اور قولوں کے مکروہ قنونی دی اورچہ نفع نقصان برابر ہی ہند
مباح دی خاکہ اللہ پاک فرمائی

يُحِلُّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْكُمْ الْفَحْشَاءَ

حلال ہے کرو۔ مکاسو پاک چیزوں اور حرام ہے کرو۔ پتاسو پلٹ چیزوں

دے دے تو لو احکام موجب ہے کہ شریعت والی شریعت پر دوسرے قسم کے

یوہ ہندے چہ یوازے دے دے سہ تعلق لری لکہ خدا نے پالنے پر

والے مثل اور دے دے عیوب نہ پاک گنزل دیتہ علم عقاید والی۔ دوم

چہ قول اندامونہ پہ کبھی شریک وی دے دے ہر دوسرے قسم کی یوہ ہند

چہ خدا نے سہ خاص وی لکہ موئے دوسرے زکوٰۃ چہ شہادت پہ

وحدانیت جہاد کول دوسرے ہند احکام دی چہ کہنی آدمی سہ

تعلق لری دے دے دوسرے قسم بیاد دے قسم دی یوہ ہند اصلاح دے

چہ دے سہ اور خزانے دے اصلاح سہ تعلق لری لکہ مثلاً غلام کول

دروغ نہ دینے تکبر اور کینہ نہ کول۔ خوش اخلاق اور عدل کول دے

تہ ہند سہ الاخلاق والی دوم چہ دے کور سہ تعلق لری لکہ دے پلار دے

دے قوئے تعلق دے خزانے اور دے خاوند حقوق دے خرسوئی اور اعشتوئی

تعلقات امانت کبھی خیانت نہ کول وغیرہ دیتہ تدبیر منزل والی

دوم ہند احکام دی چہ دے کلو خاریو اور وطنوں سہ تعلق لری

لکہ غل اور بی معاش سہ خد کول پکار دی۔ زنا کار لوہ مار لہ سزا

درعبیت اور بادشاہ پہ مینہ کبھی تعلقات دیتہ سیاست ملک والی

خلاصه دانشوه چه اول حکمت نظری ادر دین حکمت عملی قول پوره
پوره په قرآن شکرین کتب موجود دی. ظاهری پاکي اوباطنی صفاتی
حدود اوقصاص میراث اوطلاق داخو له خبر په قرآن شریف کتب
بالنقصیل ذکر دیم ناپاک او حرام خپرونه هم په قرآن کریم کتب
اوجوړی -

راشئ د مذهب نه مخنید و نکو. مذهب ته ناکافي دیونکو او
خاص کر په مذهب اسلام توخه کونکو! تا سوڅه رايي چه په مذهب
اسلام کتب سیاست نشته دا صحیح ده چه ستاسو د سیاست چه دین
اخلاق او چالبارونه دیک دے دا په قرآن کتب نشته. دا د مغرب نه په
یورپی کتابونو کتب راغلې دے چه د هغه خلاصه داده چه سیاست او
اقتصاد حاصلول اول دی مخنیب الاخلاق ادر تدبیر منزل بیا په
قلاره کپیږي او که او شو او شو کتب خیر دے خو چه اقتدار راشئ کتب
قرآن شریف دا وقتار نه والی بلکه هغه فطری او مضبوط رفتار بیا کتب
چه اول ځان انسان کړه اخلاق زده کړه. خداي رسول او پیژند بیا
په کور کتب د مور پلار خپلو خپلوانو حقوق ادا کړه. په بازار کتب معاملو
سوداګیری امانتونه په داسې رنګ کتب او کړه چه په خلقو کتب او د
خداي سمحه کامل سره شی بیا په دریمه درجه کتب کلی خار حکومت
اورعیت ته لاس واچوه. د غلو. زنا کارو د ظالم بادشاه د هغه د
امداد یا نو د پاره یو اصلاحی کار د جماعت په رنګ کتب شروع کړه
که بادشاه خه شه خو خه ده کتب نو ورسره جهاد او کړه ادر کړه
او د خپلو صالحانو ملګرو نه ټوک په دیني اخلاقی امتیاز بادشاګر

او بیاد ہوا اچکام پہ خان جاری کرہ۔ اوس تہ خیل خان تہ خیل
 تو مئی تہ خیلو مہاملا تو تہ خیلو وعدو تہ او کورہ اد بیاد ہوا
 قوتگی تہ او کورہ چہ تہ پرو ناز کوئے او تا ورتہ رزگار نیکے اچو
 ری چہ مہوئی پہ کوم رقتار روان دی زہ خود اویم چہ تفتہ سیتا
 ہو مہرے کوئے شی خیر دے کہ بل اخلاق وی دروغی وی بے نماز
 وی روزہ خود وی، کہ پلار نا فرمان وی پچید ظالم وی لی اتہ موی
 تہ کرہ وی پہ غلا کیں پہ ہوارگی کینی پہ لواطت او پہ زنا کاری کینی
 قید شوکی وی، و روزانہ جوئیہ پئے کینی تیار پچی۔ شراب دسکی
 خیلو وے حرامہ خزا دے ساقی حرج نشتہ حجام طلب دانندے چہ
 گھینی قول سیاسی خلق دانے وی۔ دیر پہ کینی نینہ نیکان صالحان
 قرآن خوان حاجیان حلال خوارہ ہر شتہ۔ خود ستاد مہری پہ شہ
 کیں قدے مے خا برے خہ قید نشتہ۔ کہک و اعلا و طہ مستمر تو کتہ
 او کوی او پو ظالم لوئے کوی لو کار خو بہ قابل تقین او کوی ذرحہ
 دے دے ظالم پہ خائے خوک کینی کہ ستا پہ جماعت کیں اول اول شہ
 اخلاق او تن پیر منزل نہ دے شرے نو ذہ بہ خرنیک دا او کوی شی
 چہ نیک او متقی یا پہ خیل جماعت کیں مہرین بہ دے دے پارہ تنہا
 کویے او چہ دانشی کوئے ولادتی خا برہ وہ چہ کہ یو ظالم اجنبی لا
 نوبل ظالم وطنی بہ پیداشی۔ جب حال ظالم ظالم دے دے کور مار ہم
 مار دے او دے حاکم ہم مار دے کہ پہ یورپی رقتار موثر روان یونو

مخوف کور به د ویرجیا انگولا از زنده باد موده باد نه خلاص نشی
 البته که قرانی رفتار شروع شی او شکر لیده مده کنی هر عوسه
 او خزه کان با اخلاصه خدا فرسه خورش معامله کرتی ادبیا و کور
 حالت خد کوری نو یی سباز دوتن اد ظالم باد شاه به دیر زر رسم
 شی - به یورپی سیاست کنی جنگونه دی او به قرانی سیاست
 کنی امن ده -

دامسئله به قران شریف کنی به دیر و مقاماتو کنی حل کوی
 بشوے ده که خدا غنه منظوره ده از تفسیر شروع شد و تا سر
 نه به دیر چونه یکم قبر و نه اود هفت مرگه منکاره شی اد تا سو به
 به ساخته د ااد وایی چه

الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر
 الله اکبر والله الحمد

مکتب خاندان
 مولوی فاضل نقشبندی مجیدی
 مولوی فاضل نقشبندی مجیدی

مکتب خاندان
 مولوی فاضل نقشبندی مجیدی
 مولوی فاضل نقشبندی مجیدی

به تفسیر کنیز و امداد کونکو تو موند شکو

به مقدمه کنیز زاره امداد کونکی حضو			به پاره اول کنیز امداد کونکی حضو		
نمبر شمار	نومونه	رقم	نمبر شمار	نومونه	رقم
(۱)	قابل احترام والی صو	۱۰۰ روپی			
(۲)	قابل احترام مہاراجپترال	۱۰۰			
(۳)	محمد فرید لودھی شیروا	۴			
(۴)	عجب نور صاحب تیل	۵			
(۵)	مدد ارادہ صاحب دان	۸			
(۶)	مناویش بکری بال	۴			
(۷)	نورجال خان کوهات	۱۰			
(۸)	سماہ بادشاہان کوثر بابلی ترا	۱۰			
(۹)	شرکاء مدد قرآن شریف رستم	۴			
۱۰	ایم سید غوث باج صاحب				
	صدر دین قرآن شریف رستم	۱۰۰			
(۱۱)	نخ محمد اکبر خاں شیراز	۱۰۱			
۱۲	ایم دراز الدین - مردان	۳			
۱۳	ایم قمر الدین - بازار رستم	۲ - ۴			

اظہار حقیقت

قرآن شریف دے نفس پر پہ سلسلہ کتب چہ کوم تکالیف پیش دی اول نہ اول
خوٹا کم علمی وہ اولہ داخلہ چون رونے دینی کتابوں سرہ شوق و محرم دہ
بل و کاغذ قلت - یہ چھاپ خرس داسے مشکلات دی چہ

دندانے پہ رونے کوم بہ کسیر کی

یہ عقل کرا نہ وہ خفا داسنامینہ

خوبیا علم سرہ دہے چہ ماعلی شوق لرو نکو تہ خیل مقدمہ قدرے
لاہم نہ وہ رسولے دہغوی دہطوف نہ پہ ما اعتیاد اوٹا امداد داخبر
بنکارہ کوی چہ انشاء اللہ تعالیٰ زہ پہ حسب استطاعت پہ تفسیر کتب
کا میاب شسم - کہ پہ تفسیر کتب حمانہ علمی کوتاہی اُشی نو علماء کرام دے
ما اگاہ کی زہ بہ انشاء اللہ دہے تعمیل کم او پہ بل طباعت کتب
پہ دہے اصلا کرم اد دہ خیل راہنا بہ شکر یہ اہ اکرم

زہ دہمداد کو نکو حضور تو دلی شکر یہ ادا کوم اد مدد لوم چہ غوثی بہ ما
نہ ہیردی قول علمی شوق لرو نی بہ داکچہ دے خیل او کسری او دہ سیر
یہ او کی - جواہر اللہ جزاء کثیرا

فہ الحال تصنیفات

(۱) "حقائق" قیمت دہ لے (۲) "داستان معالیم" قیمت دہ لے

(۳) مقدمہ تفسیر پشتو (۴) "میری زندگی کے تجربے" (۵) "سیرت"

(۵) "سیرت علماء کرام" اہ دینی دینی تعلیم (۶) "انجیل"

ادار التصفیہ دستم - مردان - حبیب الرحمن ایچ - پی - ایچ - ۱۷۱ ناسل دیوبند